KULTÚRA

ROČNÍK XXIV. – č. 4 **DVOJTÝŽDENNÍK ZÁVISLÝ OD ETIKY** 24. FEBRUÁRA 2021

Vydáva FACTUM BONUM, s. r. o. • Šéfredaktor TEODOR KRIŽKA • Redakcia: Sološnická 41, 841 04 Bratislava • mobil: 0911 286 452 • e-mail: teodor.krizka@gmail.com • Cena 1,90 €

„Za krátky čas ovládli tvoj svätý ľud, naši nepriatelia pošliapali tvoju svätyňu.“ (Izaiáš 63, 18)

Aká je úloha kresťanského náboženstva a katolíckej Cirkvi pri kreovaní novej totality? Mysliaceho a duchovne žijúceho človeka znepokojuje nápadné angažovanie pápeža a u nás arcibiskupa Zvolenského v „náboženstve zdravia“. Pápež 10. januára vyhlásil: „Verím, že po morálnej stránke by sa mal každý nechať zaočkovať“ a pranieruje tých, ktorí nezaočkovaním hazardujú so životom a zdravím svojím a iných.

TAJOMSTVO BOŽSKO-ĽUDSKEJ POVAHY CIRKVI

Najprv je potrebné uviesť, že Cirkev je obdivuhodná Božsko-ľudská ustanovizeň, je to živý organizmus tvorený organickým celkom božieho ľudu a hierarchie, ktorý má cestou dejinami ľudom ponúkať záchranu od temnoty sveta a večný život. V nej pôsobia tri súčinitele v pre nás tajomnom pomere: Božia vôľa, ľudská činnosť a rafinované záškodníctvo Satana. S jeho úlohou je nutné počítať, hoci to popiera racionalizmus a skepsa. „Kristus prišiel na svet, aby zmaril skutky diabla“ (1Jn 3,8). Nerozdrviteľná Skala Cirkvi je sám Kristus. Na ňom budujú skaly počnúc prvým apoštolom Petrom a na jeho vyznaní s ním spojení jeho nástupcovia. Bez tejto reality pri konfrontovaní s jej dejinnými zlyhaniami bude cirkevné spoločenstvo iba sociálna organizácia podobná štátu. Skĺzneme iba do sociologicko-politologického a religiózneho prístupu. Druhá krajnosť, prehliadať v mene božského faktoru v cirkvi jej ľudské – mocenské a ekonomické i mravné kazy, nás z reality odvádza do sterilného spirituálneho zásvätna. Kedy sa hierarchia oddeľuje od Krista a jeho ľudu, a aká je povaha a miera takého stavu? Kritérium poznáme: „Nie je dobrý strom, ktorý rodí zlé ovocie, ako nie je zlý strom, ktorý rodí dobré ovocie. Z tŕnia predsa nezbierajú figy, ani z ostružín neoberajú hrozno“ (Lk 6, 43 – 44). Kto je kompetentný priložiť sekeru na korene zlého stromu, vytnúť ho a hodiť do ohňa (Lk 3,9)?

CIRKEV V PODRUČÍ SVETSKEJ MOCI

Cirkevná inštitúcia sa dostala do područia svetskej vernosti, stratila slobodu. Diecézy sú v úplnom podriadení štátu, tak ako napríklad v nám známej sovietskej ére. Cirkevní hodnostári, podobne ako za socializmu, opakujú starú „pravdu“, že nijaké zásadné problémy medzi cirkvou a socialistickým zriadením neexistujú. Ich dnešné vyhlásenia sa podobajú tým, ktoré prednášal patriarcha Alexej I. v Sovietskom zväze za Brežneva, a z ktorých vyplýva, že socialistická (ateistická) spoločnosť vlastne žije podľa evanjelia (sic!).

Ostentatívne zatvorenie rímskych bazilík za pontifikátu Františka pred Božím kultom v marci minulého roku, ktoré sa ako reťazová reakcia prenieslo do sveta, dávajú tušiť niečo desivé. Výrazné je angažovanie pápeža pri podpore zakrývania tváre maskami (čo v niektorých otrokárskych societach bolo jednou z foriem trestu). Vatikánsky štát sa ochotne prispôsobuje drastickým sociálno-inžinierskym opatrenia cudzej vlády. Bohoslužba vo Svätej noci počas Vianoc bola presunutá na večer s úmyslom zadosťučinenia zákazu vychádzania v Taliansku. Pápežovo

PETER GREČO

volanie po pandemickej súdržnosti je umocňované neustálym zdôrazňovaním vakcinácie populácie, ktorá má byť čím rýchlejšie vyvinutá a dostupná aj pre chudobných celého sveta.

Trieštenie duchovnej jednoty je poznateľné, zatiaľ pri zachovaní formálnej jednoty Cirkvi. Eliminácia Božieho kultu a angažmán pápeža na globálnej vakcinácii sú tou deliacou líniou divergencie. Prvým dôvodom je duchovné pozadie kľúčových politických hráčov, ktorí tvoria politikum vakcinovania. V najvyšších štruktúrach slobodomurárstva jestvuje zasväcovanie Satanovi spojené s pedofilnými a dokonca kanibalskými praktikami. Arogancia zlého ducha, ktorý sa postavil aj pred Krista: „Toto všetko ti dám, ak padneš predo mnou a budeš sa mi klaňať“ (Mt 4,9) je pre iluminátorov kľúčová a to odhliadnuc od samotnej povahy moci, čo popísal Fjodor Dostojevskij na postave veľkého inkvizítora. Druhým je pôvod presadzovaných vakcín. „Triumvirát“ prelátov: kardinál Burke, arcibiskup Vigano a biskup Schneider a ďalší k nim pridávajúci sa pravoverní pastieri preto vyzývajú, že vakcinácia (ak neberieme jej medicínsku spornosť) môže viesť až k zasväteniu, podriadeniu sa Satanovi. „Človek milión“ v záujme svojho zdravia, ktorý verí slepo politickej propagande a aj falošnej autorite odpadlíckych biskupov môže prísť o osobnú integritu. Preto Anastazius Schneider varuje, že aj za cenu mučeníctva musíme odmietnuť satanizáciu skrze vakcináciu.

JED NEPRIATEĽOV CIRKVI VPICHNUTÝ DO JEJ KRVNÉHO OBEHU

Ak skúmame príčiny, prečo Cirkev ako celok odovzdala svoju slobodu a podriaďuje sa bezbožníckej moci v „dymovej clone“ údajnej pandémie a „ochrany zdravia“, majme na zreteli dôležité učenie sv. apoštola Pavla, ktorý hovorí o Cirkvi ako jednom tele s mnohými údmi (1Kor 12,26).

(Pokračovanie na 3. strane)

Kresba: Andrej Mišanek

Isto ste si všimli, že som nevyužil v niekoľkých číslach minulého ročníka ani tento maličký priestor, aby som vyslovil pár myšlienok. Neurobil som tak z dvoch príčin. Jednak pre veľkú vyčerpanosť, a jednak pre uvedomenie, že čokoľvek napíšem, chtiac či nechtiac staviam sa na stranú jednej z barikád v globálnej hybridnej vojne.

To ma trápi a vyčerpáva viac ako čokoľvek iné. Práca neunavuje, unavuje nemožnosť byť spravodlivý, naplniť podtitul časopisu Kultúra - Dvojtýždenník závislý od etiky.

Viem, väčšina z vás má azda vo všetkom jasno. A jasno vo všetkom

Mlčanie

Teodor Križka

majú aj tí, ktorých považujete za nepriateľov. Rád by som bol, keby sa moje svedomie pomestilo do tejto schémy. Lenže práve svedomie ma núti nad všetkým uvažovať hlbšie.

Hlavne dianie ostatných piatich-siedmich rokov ma núti všeličo prehodnocovať.

Aj mne sa videlo, že sa premrhala historická šanca na zmierenie medzi Ruskom a Západom. Veril som na možnosť spolupráce, pretože som veril v úprimný pád komunistickej totality. Lenže pani totalita nikam neodišla. Po špirále sa vracia z oboch strán. Na Západe v podobe kultúrneho neomarxizmu (trockizmu) a v Rusku v podobe novej blasfémie pravoslávneho stalinizmu.

Ako rád som počúval verejné vystúpenia trpiteľov boľševického besnenia. Bolo to ako prísľub, že sa Rusko rozpamätúva na svoje korene, preťaté prevratom a červeným terorom roku 1917. Tiež som si myslel, že udalosti na Ukrajine sú iba dôsledok útoku na ruskú štátnosť. Taktiež sa mi zdalo, že prítomnosť vojsk NATO okolo ruských hraníc je prejav agresivity.

Lenže čím viac a podrobnejšie som študoval dianie v Rusku, tým viac som nachádzal dôkazy o zmene geopolitickej paradigmy. Videl som ten zlom, v ktorom sa pravoslávna cirkev premenila z univerzálnej na tzv. vlasteneckú cirkev, ktorá si osobuje právo diktovať celosvetovej ortodoxii. Zbadal som, že kritika liberalizmu, ideovo oprávnená, je iba nástroj geopolitickej vojny. Začali sa mi vyjavovať formy násilia, ktoré v Rusku postupne odstránili akýkoľvek slobodný politický a myšlienkový diskurz. A nielen to. Po hlbokom a dlhodobom štúdiu som zistil, že onen diskurz je moderovaný, resp. priamo vedený príslušníkmi tajných služieb. Každý iný účastník bol z diskurzu vylúčený, teda vytlačený za hranice alebo v prípade tvrdohlavého odporu likvidovaný fyzicky.

Neželám si, aby sa hybridná vojna postarala o konflikt vnútri nášho národa. Preto sa mi čoraz ťažšie píšu tieto stĺpčeky. Nie preto, že nemám čo povedať. Ale práve preto, lebo mám.

Výzva katolíckym kňazom na Slovensku

Milí duchovní otcovia, kňazi pôsobiaci v Slovenskej republike!

„Keď sa najedli, Ježiš sa opýtal Šimona Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, Ty vieš že Ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky.“

Opýtal sa ho aj druhý raz: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ On mu odpovedal: „Áno, Pane, Ty vieš, že Ťa mám rád.“ Ježiš mu odpovedal: „Pas moje ovce!“

Pýtal sa ho tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rád?“ Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: „Máš ma rád? a povedal mu: „Pane, Ty vieš všetko, Ty dobre vieš, že Ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ Jn 21,15-17

Pápežský legát Tretieho Eucharistického kongresu na Slovensku, kardinál Jozef Tomko, na stretnutí s biskupmi a veriacimi v roku 2005 povedal: „Našiel som na Slovensku umlčanú Cirkev“. Dnes, v roku 2021 je na Slovensku Cirkev nielen umlčaná, ale aj ponižovaná a zbavená svojho základného poslania učiť, ohlasovať a vysluhovať sviatosti. Božie chrámy sú už mesiac zatvorené a Kristus uväznený v Bohostánkoch kostolov za zamknutými dverami. Niečo podobné história nepamätá.

Aliancia za nedeľu – Slovensko, o.z., ako občianske združenie pôsobiace na Slovensku už tri desaťročia, obhajuje kresťanské zásady, učenie Cirkvi, pričom vychádza z pravého učenia a Evanjelia nášho Pána Ježiša Krista, touto otvorenou výzvou povzbudzuje a vyzýva všetkých katolíckych kňazov, aby si začali plniť svoje poslanie a pastierske povinnosti, ktoré im boli zverené vkladaním rúk, a ktoré prijali od Božieho Syna, nášho Pána Ježiša Krista už pred vyše 2000 rokmi.

Dnes viac než kedykoľvek predtým, milí naši kňazi, je dôležitý váš osobný postoj. Podľa dostupných informácií a zdrojov v okolitých štátoch nie sú také prísne zákazy týkajúce sa slávenia svätých omší. Prečo práve na Slovensku sú naše chrámy už viac ako mesiac zatvorené a Cirkev je takýmto spôsobom umlčaná a ponižovaná?

Chápeme, že nariadenia vlády a hlavného hygienika SR sú v tomto ohľade viac než prísne, no zároveň veríme, že pre spoločnosť prospešné. Avšak, ak vo výrobných závodoch, rovnako aj v nákupných potravinových centrách sú denne desiatky tisíc pracujúcich a zákazníkov. Dodržiavajú sa prísne hygienické nariadenia, o automatickej zodpovednosti samotných občanov netreba ani diskutovať. Rovnaké, ba ešte prísnejšie opatrenia, boli dodržiavané aj v našich kostoloch.

Ako katolícki laici vás žiadame, začnite prosím, žiadať spoločne s našou podporou otvorenie Božích chrámov! Začnite sa pýtať svojej cirkevnej hierarchie, či takýto dlhodobý stav Božiemu ľudu vyhovuje, či je v zhode nielen s Božím učením, ale aj s Ústavou SR, ktorá garantuje autonómiu Cirkvi Zmluvou so Svätou stolicou a rovnako aj Listinou základných ľudských práv a náboženských slobôd. Ak vám to umožnené nebude, mali by ste hľadať iné vhodné formy vysluhovania sviatostí veriacim a nie ich nechať zomierať bez možností prijať viatikum. Prípadne treba vyjsť pred chrámy, do ulíc, do parkov a vysluhovať sviatosti tam.

Blíži sa jar, na verejných priestranstvách sa dajú dodržiavať vzdialenosti medzi veriacimi, tam by sa dali slúžiť Božiemu ľudu sväté omše, vysluhovať sviatosti zmierenia a podávať Eucharistia, aj kropiť ľud svätenou vodou.

Držte sa Písma a Tradície našej spoločnej viery. Boli ste Bohom povolaní, tak si začnite plniť svoje poslanie a povinnosti voči Bohu a dožadujte sa týchto práv daných nám od Boha. Pán Ježiš vám to vraví cez Písmo neustále. Sme si vedomí ťažkej situácie v našej spoločnosti i v celom svete, ale ten kto verí, kto má vieru v Trojjediného Boha, ten vie, že ho Boh ochráni svojou mocou, vlas na hlave sa mu neskriví.

Nepodliehajte novodobým liberálnym a dokonca libertariánskym prúdom uprostred Katolíckej cirkvi, Slovensko nevynímajúc. Aj liberálny kňaz je len človek, treba sa za jeho obrátenie a uzdravenie pomodliť. Už svätý Ján Pavol II. nám pri svojej návšteve Slovenska povedal: Nebojte sa! On už vtedy vedel, že Slovensko bude zohrávať dôležitú úlohu pri evanjelizácii Európy a sveta. Začnite plniť Božiu vôľu, nie vôľu samozvaných vykladačov svetových udalostí. „Boha treba viac počúvať ako ľudí“ (Sk 5, 29). Šírte Božie slovo nielen spoza klávesnice či kamery, šírte Božie slovo osobne medzi ľuďmi, ktorí potrebujú cítiť Cirkevné spoločenstvo. Ako sa správne vyjadril jeden z vás: „Je čas dožadovať sa skutočnej účasti na svätej omši a neuspokojiť sa s videom! Viera sa z ľudí čoskoro úplne vytratí a môže nás tu ktokoľvek presviedčať o opaku, že o kostole a omši to nie je. Je! Pre mňa to je o reálnom dotyku s Eucharistiou. Ak mám umrieť len preto, že som sa nakazil od niekoho na svätej

Prosba k priaznivcom Kultúry

Najľahšia forma podpory nášho časopisu je predplatné,
z ktorého príjem je predsa len o málo väčší
ako zo stánkového predaja.

Predplatiť Kultúru si môžete jednoducho
na e-maile: **Ganisinova.Renata@slposta.sk**

Nepoľavujte v ušľachtilom úsilí,
prispejte na číslo účtu Kultúry
v Slovenskej sporiteľni

IBAN

SK6909000000000170427664

omši, tak umriem. Ale nechcem umrieť za zatvorenou bránou ako dáky vy-strašený výrobca videoprojekcií. “

Vám bolo zverené stádo. Vám bola zverená starostlivosť o Boží ľud a o dušu človeka. Vy všetci ste zodpovední. Ani jeden z vás sa nevyhne na konci svojho života otázke: „A čo si urobil pre záchranu a spásu môjho vyvoleného stáda?“ Preto ešte raz, NEBOJTE SA, odmena vás čaká u nášho nebeského Otca, aj keď nie tu na zemi. A tí, ktorí zradia, tí, ktorí sa boja, tí, ktorí sa budú všemocne vykrúcať, tí budú spravodlivo „odmenení“.

„Ježiš povedal svojim apoštolom: „Choďte a hlásajte: Priblížilo sa nebeské kráľovstvo“. Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očisťujte, zlých duchov vyháňajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“ Takúto veľkú moc dáva Ježiš svojim apoštolom. „Neberte si do opaskov ani zlato ani striebro, ani peniaze, ani kapsu na cestu si neberte, ani dvoje šiat ani obuv ani palicu, lebo robotník si zaslúži svoj pokrm.“ (Mt 10,7-10)

Prosme preto Všemohúceho Boha o odpustenie našich hriechov, zo znesväcovania a svätokrádeží v samom srdci Katolíckej cirkvi a konajme odprosujúce pobožnosti za návrat do Božích chrámov. A Pán sa nad nami určite zmiluje, lebo On veľkodušne odpúšťa.

Anton Čulen, predseda AZN

Miroslav Šuňal, podpredseda AZN, predseda Organizácie na ochranu slovenskej štátnosti, o. z.

J. E. Mons. Ján Sokol:

- Nech všetkých, čo budú tieto slová čítať, povzbudia k vytvoreniu si zdravého náboženského sebavedomia. O to prosí † Ján Sokol, arcibiskup

K výzve sa pripájajú :

Ján Košiar, katolícky kňaz
Štefan Farkaš, katolícky kňaz
P. Jozef Mydla SJ
Ignác Juruš, katolícky kňaz
Peter Buranský
Peter Tkáč, kňaz
Ivan Konečný, katolícky kňaz
Štefan Mordel, katolícky kňaz
Ján Fábik, katolícky kňaz
Marián Servátka, veľvyslanec
Ján Maršálek, spisovateľ
Teodor Križka, básnik
Martin Lacko, historik.
Štefan Hrušovský, lekár
Občianske združenie Rastic
Dalibor Kovačič
Timko Michal
Robert Žilík
Peter Grečo
Jozef Šimonovič
Karol Dučák
Michal Hadač
Rozália Garajová.
Jan Petruska
René Krajčovič
Lubomír Štula
Patrik Mikula
Ján Jurečko
Peter a Irena Eiben
Jozefa Košková
Jozef Barok
Eva Zelenayová, publicistka
Miloš Marek, historik
Stanislav Bajaník
Silvia Gažová
Marián Tkáč
Jozef Krajčík
Peter Kašarik
Daniel Kirth
Stanislav Kebísek
Slavomír Hromada
Peter Legeny
Miroslav Kuna

Otvorený list vdp. Štefana Mordela Anne Záborskej a poslancom Kresťanskej únie

Prečo nie ste schopní zastať sa veriacich a presadzovať vo vláde práva veriacich? Ako je možné, že ste súhlasili s takou nehoráznosťou, že kňaz nemôže spovedať, nemôže podávať sväté prijímanie, nemôže mať dokonca ani tých 6 ľudí pri slávení sv. omše?

Vážená pani poslankyňa Anna Záborská!

Na úvod môjho otvoreného listu mi prichádzajú slová Ciceróna, jedného z najslávnejších rečníkov, ktoré predniesol v Rímskom senáte pri odhalení Katilínovho sprisahania: „Quo usque abutere Catilina patientia nostra…“ Ako dlho bude ešte zneužívať Katilína našu trpezlivosť? Analogicky sa pýtam; ako dlho sa ešte bude zneužívať naša trpezlivosť pri potláčaní našich základných práv na slobodný prejav náboženské kultu?

Predsa je to naše základné právo , garantované ústavou a aj inými zákonmi a aj Chartou ľudských práv. Nie je potrebné citovať všetky tieto zákony, pretože ako zákonodarcovia ich istotne poznáte. Vnímam skutočnosti, ako podporujete v parlamente tieto obmedzovania našich práv na slobodné vykonávanie náboženského kultu a na sociálnych sieťach tieto obmedzenia dokonca vychvaľujete, akoby išlo o niečo veľmi dobré a užitočné, čo máme s veľkou vďačnosťou prijímať… S Vašou účasťou na hlasovaní v parlamente, dokonca aj s pozitívne nakazenými poslancami Kovidom 19, ste zmenili našu ústavu a tak ste tejto vláde umožnili predlžovať lockdown donekonečna.

Na Silvestra minulého roku si zasadla vláda a večer (neviem, či pri pohári šampanského vína) odsúhlasili lockdown a večer zverejnili správu, že zákaz platí okamžite. A tak sme sa prebudili do lockdownu a veriaci sa na Nový Rok už nemohli zúčastniť na bohoslužbách.

Nie každý kňaz vysedáva pri rádiu alebo pri televízore a tak vlastne bezprostredne pred bohoslužbami bol konfrontovaný s novou skutočnosťou zákazu. Tak surovo sa nechovali ani komunisti voči veriacim. Rozdeľovali, aby panovali, jedných vyhlásili za nepriateľov, druhých za priateľov budovateľov socializmu, ale nikdy nemali odvahu zakázať veriacim účasť na bohoslužbách.

Vážení poslanci Kresťanskej únie! Keďže ste sa pred voľbami prezentovali ako tí, ktorí zdieľajú kresťanské hodnoty a podporujú ich, preto vás mnohí veriaci volili. Pýtam sa, čo zostalo z týchto vašich sľubov? Prečo nie ste schopní zastať sa veriacich a presadzovať vo vláde práva veriacich? Znova sa pýtam, ako je možné, že ste súhlasili s takou nehoráznosťou, že kňaz nemôže spovedať, nemôže podávať sväté prijímanie, nemôže mať dokonca ani tých 6 ľudí pri slávení sv. omše (okrem vysielania cez internet), takže kňaz môže slúžiť sv. omšu iba sám akoby bol trestaný väzením?

Áno, všetci sa vyhovárajú na pandémiu, hoci to slovo pandémia už dávno nie je primerané, pretože nanajvýš sa jedná o epidémiu, ale nie o pandémiu. Ale slovo pandémia je údernejšie, pretože zasahuje globálne celý svet. Takže mne je veľmi ťažko uveriť, že tu ide o tie najšľachetnejšie úmysly ochrany zdravia človeka a obrana pred vírusovou nákazou. Keby tomu tak bolo, tak by nenútili ľudí k očkovaniu problematickou látkou, ktorá nikdy nebola dostatočne otestovaná a ktorú mnohí medicínski odborníci odmietajú. Očkovacia látka dokonca obsahuje bunkové línie z plodov potratených detí a preto ju mnohí veriaci považujú za problematickú a zásadne ju odmietajú.

Včera v našej obci sa konalo testovanie, na ktorom sa zúčastnilo okolo 700 ľudí. Všetky testy boli negatívne. Keď som mal dnes (nedeľa) doobeda sv. omšu vysielanú cez internet, kostol bol úplne prázdny. Vtedy som si uvedomil, prečo nemohli prísť do kostola všetci tí, čo boli včera testovaní a boli negatívni? Ba práve naopak, počas omše obsmŕdali nejaké dve mladé ženy okolo kostola, či náhodou do kostola nevošli nejakí ďalší ľudia, aby ich potom mohli odfotiť a snaživé redaktorky si mohli týmto spôsobom vylepšovať svoje „investigatívne“ statusy. Takže sme sa dožili „pekných a dobrých“ časov.

Pani poslankyňa Záborská, blahoželali ste novému špeciálnemu prokurátorovi k zvoleniu s tým, že prispeje „zásadne k vláde práva na Slovensku“. Takže som na túto „vládu práva“ veľmi zvedavý. Právna zásada hovorí; „summa ius, summa iniuria“. (Najvyšie právo – najväčšia neprávosť). Takže práve teraz sa nachádzame v stave, kedy zažívame túto summa ius. Odpustite mi, ale nemám dojem, žeby sme zažívali obdobie práva počas vlády, na ktorej máte účasť. Skôr mám opačný dojem; totiž, že súčasná vláda si robí čo chce, bez rešpektovania akýchkoľvek zásad. Keď jej vyhovuje, tak bičuje ľudí a vyhráža sa trestami za nedodržovanie prepisov a vyhlášok a keď jej vyhovuje tak to sama veľkoryso poruší a tak vlastne dáva najavo, že ten koronavírus nie je až taký nebezpečný, ako sa verejne proklamuje. Keby bol tento vírus tak smrteľne nebezpečný, tak by sa báli aj poslanci, že sa ním nakazia a môžu zomrieť. Ale oni spokojne šli do parlamentu, hoci boli nakazení a nebáli sa ani jedni ani druhí, ale spokojne hlasovali a zmenili ústavu. Teraz už môžu robiť, čo sa im zachce. Výnimočný stav a zákaz vychádzania môže sa rozšíriť aj na celé roky.

Takže toto je vláda práva? Naozaj nám to chcete nahovoriť? Ozaj, čo by na to povedal slávny rečník Cicero? Dokedy sa ešte bude táto vláda vysmievať drzo ľuďom a ich neustále zastrašovať? Toto je váš cieľ? Aby bolo jasné; nepopieram potrebné epidemické ochranné opatrenia a sme ochotní ich dodržiavať. Ale z tohto sa urobila ideologická zbraň na popretie základných ľudských práv a to je neprípustné. Epidémia, nech je už akákoľvek je predmetom medicíny a nie politiky; preto starostlivosť o zdravie prenechajte lekárom, ktorí zložili Hypokratovu prísahu a nie politikom, ktorí si chcú podriadiť a ovládať ľudí i svet. Termín pandémia bol zvolený preto, lebo zahrňuje celý svet. Áno, tejto viróze bol udelený hrdý titul „pandémia“, aby mala platnosť na celom svete a tak sa pomocou nej mohol naštartovať veľký svetový reset a vybudovať Nový svetový poriadok NWO o ktorom snívajú iluminăti už celé stáročia.

Takže vážení kresťanskí poslanci z Kresťanskej únie, rád by som vedieť akým spôsobom chcete prispieť v tejto vláde, ktorá zrejme zatiaľ nevie nič iné, iba obmedzovať, zakazovať, vyhrážať a pokutovať, čo veľmi naznačuje, že sa už blížime k policajnému štátu a vláda sa mení na vojenskú chuntu, ktorá už nemusí brať ohľad na dôstojnosť a práva obyvateľstva, ale si všetko čo sa jej zachce vynúti násilím. Jedna otázka ešte vo mne rezonuje; či tieto spôsoby vychádzajú iba z hláv predstaviteľov našej vlády, lebo dostávajú inšpiráciu a podnety zo zahraničia, aby tu zaviedli nové poriadky, ktoré budú v súlade s humanizmom budovaným na báze neomarxistickej kultúrnej revolúcie? Všetko to tomu nasvedčuje. A vy „kresťanskí“ poslanci z KU sa na tomto procese podieľate a pomáhate ho presadzovať do našej spoločnosti. Myslíte si, že je to normálne a predovšetkým aj morálne?

Zatiaľ ste v tejto vláde nevydobyli nič, čo by stálo za zmienku, aspoň o tom nič neviem. Nečakám, že budete so mnou súhlasiť a viem, že nebudú súhlasiť aj mnohí iní. Ale predsa považujem za povinnosť vám to dať na vedomie, aby ste vedeli, ako zmýšľajú kňazi a ľudia v teréne, ktorí musia denno-denne prežívať vaše tisíckrát nešťastné lockdowny; kňazi, ktorí sú násilne oddelení od svojich veriacich a ktorým nie je ľahostajné, že nemôžu slúžiť veriacim tak, ako je to nevyhnutné podľa Božieho i cirkevného práva.

Napokon ešte jednu otázku, na ktorú by som rád dostal vašu odpoveď. Keby som bol vyzval obecným rozhlasom po včerajšom testovaní ľudí v našej obci a oslovil všetkých tých, ktorí boli otestovaní ako negatívni, aby prišli dnes na sv. omšu, pretože im nehrozí nijaké nebezpečenstvo, keďže nie sú nakazení? Čo by sa asi stalo? Prečo štát tak hrozne podceňuje cirkev, že vlastne v našej kompetencii už nie je celkom nič, ale ocitáme sa v stave väzenia, v ktorom je vždy potrebné povolenie od nejakého bachara? Tak ako je to, vážení poslanci?

Na záver chcem iba zdôrazniť, že tento otvorený list nepíšem z rozmaru; naopak som si vedomý svojej zodpovednosti za veriacich pred Bohom. Už takmer pol druha mesiaca veriaci nemajú prístup na bohoslužby a ani ku sviatostiam… Raz sa budeme všetci zodpovedať pred Bohom za to, ako sa k týmto veciam staviame. Od Božích prikázaní nemožno dišpenzovať, od cirkevných je dišpenz možný. Tretí Boží príkaz – „pamätaj, aby si deň sviatočný svätil“ je spojený s Kristovým príkazom „Toto robte na moju pamiatku“ a preto už prví kresťania si boli vedomí tejto povinnosti a slávili prvý deň v týždni – deň Kristovho zmŕtvychvstania ako sviatočný deň eucharistickou obetou.

Ak vypestujeme vo veriacich dojem, že účasť na sv. omši nie je až tak dôležitá, tak zničíme v nich niečo veľmi podstatné. Preto by kňaz nemal byť ľahostajný voči tomu, že v nedeľu slúži sv. omšu v prázdnom kostole. Môže to byť naozaj niečo veľmi výnimočné a musia byť na to veľmi vážne dôvody. Ale aby vo farnosti prebehlo testovanie obyvateľstva a neobjavia ani jedného nakazeného, no predsa len ľudia do kostola na sv. omšu nesmú, tak to už len veľmi ťažko pochopiť. Práve toto vám milí poslanci z KU posielam na zamyslenie. Ak ste naozaj kresťania a zmýšľate ako veriaci a nielen ako prospechári, tak sa nad tým zamyslite, čím by ste nás starých kňazov potešili a povzbudili.

Ostávam s úctivým pozdravom

Štefan Mordel, *farár*
8. februára 2021

Cirkev a vakcinácia

(Pokračovanie z 1. strany)

Jeden z najpopulárnejších svätých uplynulého storočia Maximilián Kolbe, ktorý v roku 1941 v nacistickom vyhladzovacom tábore Osvienčim obetoval svoj život za otca rodiny, nám pomôže odhaliť proces tejto paralýzy. Páter Kolbe počas svojich štúdií v Ríme v roku 1917 sledoval sprievod slobodomurárov po Námestí sv. Petra, ktorým oslavovali dvesté výročie svojho založenia. Niesli aj tento opovážlivý transparent: „Satan musí vládnuť vo Vatikáne. Pápež bude jeho otrok."

Na francúzskej revolúcii sa presvedčili, že brány pekelné cirkev nepremôžu, a preto zvolili inú, nebezpečnú stratégiu. Vlastnými teológmi a predstavenými budú „očkovať" telo cirkvi, teda sa infiltrujú do jej štruktúr. Ideológie v rozvetvenej, ale súdržnej rodine zvanej ateistický humanizmus, ktorými v posledných dvoch storočiach ničili základy kresťanskej civilizácie: komunizmus, z neho odvedený kultúrny marxizmus (fenimizmus, sexuálna neviazanosť, súčasný genderizmus a LGBT) a jeho zdanlivý náprotivok liberalizmus, taktiež evolucionizmus, freudizmus a ďalšie „izmy", preniesol protivník do organizmu cirkvi.

Je pre nich lepší trvalý, po generáciách realizujúci diverzný rozklad, ako jednorazová eliminácia cirkevného organizmu. Totiž, ak by sa im to teoreticky jednorázovo podarilo, stratili by objekt svojej nenávisti, ktorá je popri schopnosti klamať, esenciálna vlastnosť Satana a jeho služobníkov. Riskovali by, že po násilnom zlikvidovaní cirkvi v jednom období vyrastie po čase druhá odolnejšia.

Z dokumentov, ktoré unikli z lóže slobodomurárov, je dôležitá Permanentná inštrukcia Alta Vendita z polovice XIX. storočia. Dočítame sa tam, že im nejde o to, aby hierarchia sa otvorene prihlásila k slobodomurárstvu. Naopak, stačí im „malíček pápeža". Dokument ďalej uvádza: „Na to, aby sme si zaistili pápeža požadovaných kvalít, je potrebné sformovať v jeho blízkosti generáciu, ktorá by dokázala vládnuť podľa našich predstáv. Získate si povesť dobrých katolíkov a rýdzich patriotov. Vďaka tejto vašej povesti sa naše doktríny bez podozrenia dostanú medzi mladých klerikov, ako aj medzi rehoľníkov do kláštorov. Prirodzeným tokom času obsadí „naše" mladé duchovenstvo všetky funkcie, vytvorí zvrchovanú radu a napokon bude voliť pontifika, ktorý by mal vládnuť. A tento pontifik, podobne ako väčšina jeho súčasníkov, bude viac či menej „napájaný" talianskymi a humanitnými princípmi, ktoré sa postupom času dostanú do obehu."

Sv. Pius X. pomenoval a energicky (na istý čas) potlačil infiltráciu protivníka, čo v Cirkvi poznáme pod pojmom modernizmus encyklikou Pascendi Dominici gregis (1907). Pápež znovu v encyklike Editae saepe (1910) rozvíja tézu o infiltrovaní modernistov do krvného obehu: „Bludy sa objavujú v mnohých formách a neresti si obliekajú rôzne šaty, takže dokážu mnohých, dokonca aj spomedzi našich radov, dostať do svojich osídel a zviesť ich zdaním novosti a správnej náuky, alebo ilúziou, že Cirkev akceptuje mravné zásady sveta." Bývalý benediktín Albert Houtin, opísal plán modernizmu, totiž že „reformátori" neodídu z Cirkvi, a to ani v prípade, že by stratili vieru, a že v nej ostanú čo najdlhšie, aby šírili svoje myšlienky.

Neskorší novátori neo-modernisti, skrývajúci sa za pojem „pravá reformácia" implementovali pod vedením Yvesa Congara mätúci slogan: „primát pastorácie". V rámci neho zaviedli aj možnosť rozlišovania dogiem od ich slovnej formulácie, teda nedogmatické formulácie viery, ako keby bolo možné meniť slovné vyjadrenie doktríny bez zmeny jej obsahu. Podľa jeho slov: „Netreba vytvárať ďalšiu cirkev, ale potrebujeme urobiť z nej cirkev, ktorá je iná." Vidíme tu paralelu s programom kultúrnych marxistov (Marcusa, Lukácsa, Adorna a Grmamsicho) z Frankfurtskej „filozofickej školy": „Netreba robiť sociálne revolúcie, ale treba zmeniť vedomie ľudí, je potrebné urobiť kultúrnu revolúciu – zasiahnuť kultúru v jej kresťanskom jadre, ktoré ešte viditeľne a formálne pretrváva. Tak sa dosiahne náš starý revolučný cieľ – rozboriť sveta starý základ", presne v duchu spevu Internacionály.

II. VATIKÁNSKY KONCIL – PRESADENIE KĽÚČOVÝCH IDEÍ SLOBODOMURÁROV

Príhodný čas na „výstrel z Auróry" v katolicizme nastal za „tajomného" Jána XXIII. Doba blahobytu sociálneho štátu, rast životnej úrovne priala revolučným snahám novátorov. Veď už sv. Ján Zlatoústy (+407) varoval, že čím väčšia materiálna istota, tým väčšia duchovná ospalosť a indiferentizmus: „Satan usmrcuje spiacich."

Doteraz všeobecné koncily vždy boli vieroučné, teda definovali bludy a nastavili stratégiu a taktiku boja voči nim. Prvou výnimkou v celých dejinách je Druhý vatikánsky koncil (1962 – 1965), ktorý sa pozitívne chcel vymedziť voči svetu a púšťať „čerstvý vzduch do domu cirkvi".

Arcibiskup G. de Proenca Sigaud v intenciách výrazov „revolúcia a kontrarevolúcia" dôsledne analyzoval aktívne protikresťanské sily, ktorými by sa mal koncil zaoberať: komunizmus, slobodomurárstvo a medzinárodný judaizmus (sionizmus). Poukázal aj na nezriadené vášne revolúcie: pýchu a zmyselnosť, ktoré ohrozujú vieru. Počas koncilu sa aj napriek mnohým pokusom nedostalo ani k jednej vete odsudzujúcej zhubnosť komunistických doktrín. Aj tu sa pýtame, ako je to možné pri cca 3000 koncilových otcov? Jed protivníka bol silnejší než asistencia Ducha Svätého. Jeden politický väzeň komunizmu mi vysvetlil, že v každom politickom systéme platí rovnaký princíp rozloženia síl: 10% vládne, 10% je v opozícii a 80% je umlčané stádo. Ten sa uplatnil aj na Koncile. Historik R. de Mattei výrazom „blesková vojna", označuje strategické prevzatie iniciatívy neomodernistami, progresívcami. Učinili to pod vedeným skupiny nemeckých prelátov na prvom zasadaní koncilu pri voľbe zástupcov do komisií pre prípravné schémy v rozpore s rokovacím poriadkom. Pod zámienkou, že sa otcovia nepoznajú, vynútili si po krátkej dobe ukončenie prvého zasadania. Liberálny historik O. H. Pesch túto iniciatívu a ďalšie zvraty na sneme vníma ako víťazstvo zdravých progresívnych síl nad „spiatočníkmi". Nastala doba „očkovania" tela Cirkvi „progresívnym" krídlom vakcínami jedov rôznych bludov ateistického humanizmu, ktorých od čias osvietenstva bolo neúrekom.

Koncilová revolúcia sa udiala v troch líniách: zmena náuky – popretie exkluzivity kresťanstva a jeho zarovnanie s inými náboženskými systémami (Deklarácia Nostra aetate a Dignitatis humanae), zmena antropológie (konštitúcia Gaudium et spes) – človek je Bohom údajne stvorený kvôli sebe samému – antropocentrizmus, zmena liturgie (Novus Ordo Pavla VI.) – sekularizácia a „protestantizovanie" obradov. Pokoncilová okyptená liturgia v dôsledku straty posvätna sa neraz premieňa na „talkshow".

Medzi najťažšie dôsledky tejto politiky na zmenu náuky môžeme zaradiť koncilom „zrovnoprávnenie" náboženstiev dekrétmi Nostra aetate (NA) a Dignitatis humanae (DH). Koncil nenápadne rezignoval de iure na univerzálnosť spásy v osobe Ježiša Krista. Toto falošné učenie excelentne analyzoval biskup Athanasius Schneider, ktorý poukazuje, že podľa tohto tvrdenia by mal človek právo vyplývajúce zo samotnej prirodzenosti (a teda Bohom pozitívne chcené) zvoliť si, praktizovať a šíriť, a to i kolektívne, uctievanie modiel a dokonca aj satana, pretože existujú náboženstvá, ktoré sa klaňajú diablovi, napríklad „cirkev satanova".

Pápež Pavol VI. dokončil Koncil a videl po celom Západe masový odliv ľudí z bohoslužobného života a na druhej strane experimenty na liturgii. Kňazi húfne zanechávali pastoráciu, kláštory sa zatvárali a kedysi kresťanský život sa sekularizoval. „Cez trhlinu prenikol do Božieho chrámu satanov dym", predniesol na sviatok sv. Petra a Pavla v roku 1972. Na ten istý sviatok v roku 1978, krátko pred smrťou, zhodnotil celú situáciu ako nerozvážne doktrinálne experimentovanie, ktoré otriaslo vierou mnohých kňazov a veriacich. Dnešný rozvrat mravov v klére Katolíckej cirkvi siaha k jeho menovaniam kardinálov a biskupov homosexuálnej orientácie, čo je prehľadne zdokumentované práve na biskupskom zbore v USA o čom podáva svedectvo arcibiskup Vigano.

Medzi kondolenciami vynikala tá, ktorú poslal bývalý veľmajster lóže veľkého Orientu Talianska G. Gamberini: „Je to po prvýkrát v dejinách moderného slobodomurárstva, keď hlava najväčšieho západného náboženstva zomrela nie v stave nepriateľstva voči slobodomurárom. A po prvýkrát v dejinách môžu slobodomurári vzdať hold pre hrobe pápeža bez dvojznačnosti či protirečení."

OD POKONCILOVEJ DEKONŠTRUKCIE AŽ K ROZVRATU

Koncilom prišla do cirkvi nielen vážna kríza, ako to neskoršie priznal prominentný historik a poradca na koncile Hubert Jedin, ale skôr rozvrat. Od roku 1986 bolo v Assisi niekoľko pochybných seáns. Pápež Ján Pavol II. a potom aj jeho nástupca sa modlili spolu s tými, ktorí k uctievaniu pravého Boha majú ďaleko. Nebolo Božím napomenutím silné zemetrasenie, ktoré ťažko poškodilo Baziliku sv. Františka?

Odhaľuje sa aj pozadie vplyvnej kardinálskej skupiny tzv. Mafia zo St. Gallen, ktorá sa pokúšala prekaziť už v roku 2005 pápežskú voľbu Ratzingera podsunutím Bergolia. Na druhý pokus im to v roku 2013 vyšlo.

Etablovanie synkretizmu a modloslužobníctva sme mohli vidieť v roku 2019 vo vatikánskych záhradách a nad hrobom sv. Petra pri „zasväcovaní" modle Pachamame. Nasleduje rozvrat náuky o osobe človeka a disociácia rodiny: Eucharistia pre rozvedených, masovosť vyhlasovania manželskej nulity. Zosilnieva trend legalizácie sodomizmu so sympatiami samotného pápeža. Už sa nepoužíva pápežský Oltár vierovyznania situovaný priamo nad hrobom sv. Petra pod bronzovým Berniniho baldachýnom. František podľa pápežskej ročenky zamietol ako historicky prekonaný titul „Kristov námestník".

Univerzálne bratstvo – vízia slobodných murárov – je už explicitne prítomné v obsahu encykliky Fratelli Tutti: „nová vízia bratstva a sociálneho priateľstva" (č. 6) a následná „univerzálna ašpirácia na bratstvo" (č. 8), O kresťanskom Bohu hovorí len v krátkej pasáži: „Ako veriaci sme presvedčení, že bez otvorenosti voči Otcovi všetkých nebudú existovať pevné a stabilné dôvody odvolania sa na bratstvo" (č. 272).

Miešanie pojmov a protikladné výroky sú typickou črtou pontifikátu súčasného pápeža. „Aj keď hovoria podobne ako veriaci, chápu pod tým nielenže niečo vskutku nepodobné, ale priam protichodné", upozorňuje sv. Irenej (Adversus haereses III, 17).

V intenciách Nikolaja Berďajeva platí, že ak človek – náboženský živočích, neuctieva pravého Boha, nutne si ctí falošných bohov v ideológii, vede a politike. Pre Cirkev to znamená reťazové štiepenie heréz. Jedinečnosť spásy v osobe Ježiša Krista je nahradená „spásou skrze zdravie" v bratstve všetkých ľudí. Opustenie pravej náuky vedie k zatemnenému poznaniu, nesprávnemu vyhodnocovaniu reality. Podstata je zamieňaná za akcidenty, príčina za následky, časť sa zamieňa za celok, neodlišuje sa sväté od svetského, podlieha sa vplyvom lživého protivníka, to jest Satana a hierarchia sa spája sa nepriateľmi Krista. Slepí vodcovia, ktorí tvrdia, že vidia, lebo nepoznajú svoj hriech (Jn 9, 41). Preto vedenie Cirkvi podporuje nový svetový poriadok, vyvolaný zrejme neomaltuziánskymi metódami pandémie. V strachu a ošiali ochrany zdravia ľudia strácajú rozumový úsudok, človek sa blížnemu stáva nepriateľom, ktorý ho môže nakaziť a dezinfekcia nahradila svätenú vodu.

SÚČASNÝ CÉZAROPAPIZMUS A PRENASLEDOVANIE PRAVOVERNÝCH

Podriadenie cirkevnej moci svetskej, resp. svetovládnej – cézaropapizmus – vidíme na pontifikáte Františka a jemu oddaných biskupov. Nie je to ojedinelý zjav v dejinách. A.V. Kurojedov, ktorý stál v rokoch 1960 – 1984 na čele Rady pre záležitosti cirkvi pri sovietskom vládnom kabinete, v úzkom kruhu sa chvastal, že „biskupi sú teraz všetci naši, skutočné preverení ľudia, zato s radovými kňazmi máme obtiaže, títo ešte nie sú stopercentne lojálni".

Od nedávnej socialistickej doby poďme hlbšie do dejín. Dnešná situácia má paralely tiež s ikonoboreckým obdobím kresťanstva vo Východnej rímskej ríši (Byzancii), keď podstatná časť vedenia cirkvi pod vplyvom židovstva a islamu, aj zo strachu i pre hmotné výhody, neprijala bohoľudské tajomstvo v osobe Krista a upadla do herézy. Toto obdobie začalo v roku 726 a trvalo až do roku 843. Biskupi aj za podpory cisárskeho dvora dali ničiť ikony ako modly. Tristo z nich na sneme v roku 754 servilne odsúhlasilo heretické tézy cisára Konštantína V., ktoré zavrhovali úctu ikon. Tí niekoľkí spolu so svojimi prívržencami, ktorí obhajovali pravú náuku, menovite patriarcha sv. Germanos a sv. Ján Damašský či mních Georgios Cyperský, boli kruto prenasledovaní. Georgios sa dokonca otvorene postavil pred cisára a verejne ho usvedčil. V krátkej prestávke prenasledovania v roku 787 bol zvolaný snem, aby anuloval výsledky toho z roku 754 a slávnostne rehabilitovali obhajcov ikon. Žila ešte väčšina aktérov toho prvého.

Boží ľud sa delí na dva tábory, každý má svojich tribúnov i úderné heslá. Tomáš Halík – arcikňaz náboženstva človeka sa znova aktivizuje a určuje bojovú líniu: „Povedz mi, čo si myslíš o pápežovi Františkovi a ja ti poviem, kto si". Všimnime si, ako už prebieha propagandistická kampaň proti odporcom, osobné výpady, ale aj umlčovanie a zastrašovanie kňazov. Už sme tu mali oficiálnu cirkev pod vedením kolaborantského duchovenstva Pacem in terris s ustráchanou väčšinou ľudu a podzemnú, vystavenú prenasledovaniu. Aj terajšia čínska totalitná realita má rozdelenú Cirkev na komunistami spolu s Vatikánom protežovanú „štátnu cirkev" a podzemnú. Dnes tu máme tvoriacu sa „vakcinovanú cirkev", oddanú Františkovi verzus cirkev spiatočníkov, neposlušných pápežovi. Pravdivá je

intuícia Berďajeva: „Oficiálni cirkevní hodnostári, moderní zákonníci a farizeji, veľkňazi mníšskych rádov žehnajúci zločincom tohto sveta, keď sa ich dopúšťajú mocní; byrokratickí klerikáli ako Pobedonoscev, všetci tí malí inkvizítori – agenti Veľkého inkvizítora zapreli vo svojom srdci Krista a rúhajú sa proti Duchu.“

Patriarcha sv. Atanáz (+ 373) neraz sám čelil veľkej presile Ariánov, ktorí popierali božstvo Krista. Podobne patriarcha sv. Ján Zlatoústy bol až 17-krát vo vyhnanstve, pretože obranou viery sa vzoprel cisárskej moci. Dnes „stĺp pravovernosti“ arcibiskup Vigano žije v exile. Svedkom je arcibiskup San Franciska Salvatore J. Cordileone, so svojimi eucharistickými procesiami, či biskup G. D‘Ercole, emeritný biskupa diecézy Ascoli Piceno, ktorý na svoj odpor voči štátno-cirkevnej moci doplatil stratou úradu. Bývalý prefekt Kongregácie pre vieru G. Müller rázne vyhlasuje: „Žiadny civilný orgán však nemá právo a oprávnenie zakazovať zhromaždenia veriacich za účelom uctievania Boha, prijímania Božej milosti a útechy vo sviatostiach a slávenia eucharistickej obety.“

„Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, a potom už nemajú čo urobiť! Ukážem vám, koho sa máte báť. Bojte sa toho, ktorý keď zabije, má moc uvrhnúť do pekla! Áno, hovorím vám: Tohoto sa bojte!“ (Lk 12, 4 – 5). Toto nové duálne prenasledovanie od svetskej vrchnosti a zároveň aj od cirkevnej (od vlastných), oddelenej od Krista a ľudu, bude kreovať v prevažnej miere nekrvavých mučeníkov, mučeníkov ohromného psychického teroru mocných, mediálneho zosmiešňovania a ostrakizovania od zamaskovanej a vakcinovanej väčšiny, ktorá svojim strachom padla do siete diabla. Nedostane sa nám možno ani to nutné z verejných služieb a benefitov, na čo budú mať nárok servilná väčšina. „Vy, deti moje, ste z Boha a zvíťazili ste nad nimi, lebo ten, ktorý je vo vás, je väčší než ten, čo je vo svete“ (1Jn

4,4) a preto dostávame slobodu Božieho dieťaťa uprostred otrokov. Mať jasnú však tvár predznamenáva Táborské svetlo Kristovej tváre. On je s nami až do skončenia sveta. Keďže máme skúsenosť aj s príkoriami končiaceho socializmu, preto smieme volať: „Príď Svätý Duch a nedovoľ nám odpadnúť v čase prenasledovania a výsmechu od viery (Akatist k DSV, Ikos 10).

Z každého prenasledovania vyšla Cirkev možno pokorená, ale duchovne posilnená, takže sa čím ďalej šírila, a toto ostáva pre naše časy. Spomínaný Nicejský snem z roku 787, ktorý načas prerušil ikonoboreckú herézu nás povzbudzuje týmto Vyznaním viery: „Ježiš Kristus, Boh náš, daroval nám svetlo Svojho poznania a vyslobodil nás z tmy bludného modloslužobníctva, je spojený ako Ženích so svojou Svätou, Všeobecnou Cirkvou, na ktorej niet škvrny, ani vrásky (Ef 5,27) a obetoval sa, aby ju takou zachoval. Povedal to svojim učeníkom slovami: ‚A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta‘ (Mt 28, 20).

Prisľúbil sa nielen im, ale aj nám, ktorí skrze nich v Neho veríme.“

PETER GREČO

Prípad Marty Robinovej

Vradoch katolíckych veriacich sa vizionári a stigmatizované osoby vždy pokladali za mimoriadny zjav. Pozeralo sa na nich so záujmom, obdivom a často aj úctou – ako na nebom vyvolené postavy so zvláštnym poslaním. Cirkevné autority bývajú však v tomto ohľade omnoho zdržanlivejšie a k jednotlivým prípadom sa spravidla vyjadrujúveľmi opatrne. Spočiatku mlčaním a implicitnou nedôverou a len po dlhom a starostlivom skúmaní uznávajú niektoré z nich za “vieryhodné”. Z toho dôvodu, že v minulosti mnohé prípady stigmatizácie sa ukázali byť falošné. A tak titul autentických stigmatikovsa prizhávajú iba niekoľkým svätcom, sväticiam a osobám bezúhonného života, ako napríklad sv. Pavol, sv. František z Assisi, sv. Katarína Sienská, sv. Ján z Boha … a v 20.storočí sv. Gemma Galgani (1878-1903), sv. Pio z Pietrelciny (1887-1968), sv. Faustína Kowalska (1905-1938).

Podobné opatrné stanovisko zaujíma Cirkev aj voči zjaveniam -hlavne mariánskym zjaveniam - ktoré sa podozrivo množia v posledných 2-3 storočiach: v 19.storočí bolo zaznamenaných 98 zjavení Panny Márie, v 20. storočí iba do roku 1990 ich bolo až 372! Pri tom všetkom cirkevné schválenie, že ide o autentický a vierohodný prípad doteraz dostalo iba 26 zjavení. Medzi nimi sa nachádzajú viaceré známe mariánske svätyne: Guadalupe, Mexiko (1581), Laus, Francúzsko (1664), Paríž, Rue de Bac (1830), La Salette, Francúzsko (1846), Lurdy, Francúzsko1858), Knock, Írsko (1879), Fatima, Portugalsko (1917), Beauring, Belgicko (1932), Amsterdam, Holandsko (1945), Akita, Japonsko (1973), Kibeho, Ruanda (1981)...

Vieroučný postoj voči zjaveniam bol naposledy definovaný na II. Vatikánskom koncile v konštitúcii Dei Verbum, kde sa hovorí: „Ježiš Kristus... dokonáva dielo spasenia, ktoré mu dal vykonať Otec... On uskutočňuje a tým aj završuje zjavenie a potvrdzuje ho Božím svedectvom; totiž, že Boh je medzi nami, aby nás oslobodil z tmy hriechu a smrti a aby nás vzkriesil k večnému životu. Preto kresťanský poriadok spásy (oeconomia christiana) ako nová a konečná zmluva, sa nikdy nepominie a nemá sa už očakávať nijaké nové verejné zjavenie pred slávnym príchodom Pána Ježiša Krista (porov. 1Tim 6,14 a Tit 2,13)“.

Z tejto definície vyplýva, že Zjavenie bolo síce už zavŕšené, ale jeho obsah nie je plne rozvinutý. A k rozvinutiu vyššie spomínaného verejného zjavenia napomáhajú aj tzv. súkromné zjavenia, totiž tie ktoré sa odohrali po Ježišovom nanebovstúpení a boli uznané cirkevnou autoritou. Toto sa vzťahuje aj na mariánske zjavenia. Ony nič nepridávajú, ani nijako nevylepšujú Kristovo zjavenie, ale svojím posolstvom nám pomáhajú, aby sme ho lepšie pochopili a hlbšie žili v danom dejinnom období, aby sme sa vedeli lepšie orientovať v časoch spoločenskej alebo náboženskej krízy.

Niet ani najmenších pochýb, že veľa dobrodenia plynie z každého autentického zjavenia. Na druhej strane je však dôležité spomenúť aj to, že veriaci nie sú nijako viazaní veriť v tieto súkromné zjavenia, alebo pochybovať nad ich nadprirodzeným pôvodom, či polemizovať s ich obsahom a posolstvom. Takéto prípady sa vyskytujú nielen na Západe, ale dokonca aj v našom úzkom slovenskom prostredí. O zjavení v Turzovke napísal o. Štefan Senčík SJ pútavú monografiu, zatiaľ čo niektorí jeho jezuitskí spolubratia v Kanade pokladali celú záležitosť za nevinnú rozprávku, „kde bolo, tam bolo.“ Alebo: o udalostiach v Litmanovej s nadšením a vnútorným presvedčením vedel rozprávať vladyka Ján Hirka, zatiaľ čo jeho spolubrat biskup Rudolf Baláž verejne vyhlasoval pochybnosti o ich autenticite. Netreba sa tomu čudovať, ani sa nad tým pohoršovať; každý katolík má voľnosť veriť, alebo neveriť, prijímať alebo odmietať dokonca aj zjavenia v Lurdoch a vo Fatime, stigmy sv. pátra Pia, sv. Františka i Terézie Neumannovej– a nemusí sa z toho spovedať.

Po tomto krátkom úvode by som chcel prejsť k vlastnej téme tejto úvahy. K prípadu stigmatizovanej francúzskej vizionárky Marthy Robinovej. Zomrela v chýre svätosti 6. februára 1981. Jej pohreb za účasti 4 biskupov, viac než 200 kňazov a tisícového zástupu veriacich bol svedectvom širokej pozornosti, akou ju zahŕňalo prostredie, v ktorom prežívala posledné roky svojho života.

Na Slovensku, ktoré bolo vyše 40 rokov izolované od západného sveta, jej meno nepreniklo do verejnosti v takom rozsahu, ako tomu bolo na druhej strane železnej opony, kde jej prípad bol predmetom veľkého záujmu a témou niekoľkých kníh. Jej životné osudy a zážitky detailne opisuje jej postulátor blahorečenia Bernard Peyrous v biografii Vie de Marthe Robin (2006).

Narodila sa 13.marca 1902 v mestečku Chateauneuf-de-Galaure (Dept. Drôme, južné Francúzsko) ako najmladšie šieste dieťa chudobnej rodiny. Vyrastala ako obyčajné dedinské dievča v skromnom sedliackom prostredí. Hoci jej rodičia boli nábožensky vlažní, Marthesa od malička prejavovala ako nábožné a citlivé dievča. Ešte nemala ani rok, keď ona a jej staršia sestra Clémence ochoreli na týfus. Z choroby, ktorá usmrtila jej sestru, sa síce zotavila, ale jej následkov sa celkom nezbavila. Keď mala 15 rokov, ochorela znova. Štyri dni ležala v kóme a keď sa z nej prebrala, doľahli na ňu ďalšie neduhy. Jej dolná časť tela bola čiastočne paralyzovaná a bol postihnutý aj jej zrak. Niekoľko mesiacov bola úplne slepá a len neskoršie sa jej vrátilo neúplné videnie.

Od decembra 1918 bola postupne odkázaná na pomoc druhých. Stratila pohyblivosť a jej zrak neznášal jasné denné svetlo, takže bola pripútaná na lôžko, alebo na vozík a cez deň sa zdržiavala iba v polotmavej alebo zatemnenej miestnosti. Na sviatok Zvestovania Panny Márie 25. marca 1922 (od roku 1969 je tento sviatok známy pod menom Zvestovanie Pána) prežívala prvé zjavenie Panny Márie. Tieto zjavenia sa opakovali. V neskorých nočných hodinách dňa 4. decembra 1928 mala videnie Ježiša Krista. S týmito zjaveniami sa zdôverila k miestnemu kňazovi o. Fauré a po rozhovore s ním sa rozhodla zasvätiť svoj život Bohu, so všetkými svojimi bolesťami a modlitbami.

Od roku 1930 až do svojej smrti v roku 1981 okrem sv. prijímania nepožívala nijaký pevný pokrm. V októbri 1930 sa na jej tele objavili prvé stigmy a o rok neskoršie každý piatok prežívala bolesti Kristovho utrpenia. Päť biskupov diecézy Valence (do ktorej patrila jej farnosť) a viaceré vierohodné osobnosti boli svedkami tohto prípadu a s uznaním vypovedali, že tieto úkazy sú opravdivé, presvedčivé a nefalšované. V roku 1936 miestny farár o. Fauré požiadal odborníka na mystické javy o. George Fineta, aby prebral úlohu duchovného sprievodcu a radcu stigmatizovanej MarthyRobinovej. O. Finet vykonával túto službu až do Marthinej smrti.

V spolupráci s o. Finetom Martha založila tzv. Domovy charity (Foyers de Charité), s poslaním “oživovať a posilňovať kresťanov v ich viere”. Sú to akoby exercičné domy, ktoré poskytujú možnosti vykonať si duchovné cvičenia v duchu “nových Turíc lásky”. V súčasnosti jestvuje vyše 80 takýchto domovov v Európe, Afrike, Ázii a na americkom kontinente.

Harmonická spolupráca s o. Finetom trvala vyše 40 rokov. V priebehu tejto doby sa povesť o Marthe Robinovej rozšírila a tisíce veriacich po celom svete s pozornosťou sledovali jej povznášajúci a v mnohom ohľade obdivuhodný život. Pán života a smrti si ju povolal k sebe - v ranných hodinách, piatok 6. februára v roku 1981.

Krátko po jej smrti, v roku 1986, jej obdivovatelia zahájili akciu za jej blahorečenie. V priebehu ôsmich rokov vyše 120 svedkov a odborníkov (lekárov, psychológov, historikov, teológov) svedčilo, alebo podávalo svoje odborné posudky. Výsledky vyšetrovania a skúmania, spolu s jej podrobným životopisom, boli predložené Kongregácii pre blahorečenie v roku 1996. Kongregácia a osobitná komisia teológov starostlivo študovali predložený materiál a uzniesli sa, že život a “hrdinské čnosti” Marthy Robinovej spĺňajú všetky predpoklady na ceste k oficiálnemu blahorečeniu. Dňa 7. novembra 2014 súčasný pápež František autoritatívne uznal jej “hrdinské čnosti”. Od tohto dňa má MarthaRobinová titul “venerabilis” (ctihodná) a k jej vyhláseniu za blahoslavenú je potrebný už iba príslušnou autoritou overený nadprirodzený zázrak, ktorý sa stal na jej orodovanie.

V poslednom čase do tohto očakávania rušivo zasiahli dve nepríjemné udalosti. V máji 2019 bol zverejnený výsledok vyšetrovania osobitnej komisie, ktorá zistila, že duchovný radca MarthyRobinovej o. Georges Finet sexuálne obťažoval 26 neplnoletých dievčat. Oveľa vážnejšou prekážkou beatifikačného procesu sa však stáva kniha belgicko-flámskeho karmelitána Conrada de Meesters, OCD, La fraudemystique de Marthe Robin, (Mystický podvod Marty Robinovej), ktorá vyšla posmrtne (de Meesters zomrel 5. decembra 2019) voktóbri 2020 v Holandsku i vo Francúzsku.

Autor knihy, bosý karmelitán de Meesters, náboženský spisovateľ a uznávaný odborník na mystické zjavy, sa s Marthou Robinovou nikdy nestretol. Bol však jedným z 28 odborníkov, pozvaný v roku 1988 posudzovať jej prípad. V svojom posudku naznačuje, že podľa jeho mienky, v prípade Marty Robinovejnejde o nadprirodzený jav, ale o “dômyselný podvod”, že jej stigmy boli falošné a jej pôst pochybný. Poukazuje, že po jej smrti nebola vykonaná pitva a ani tvrdenie, že vyše 50 rokov neprijímala nijaký pokrm okrem denného sv. prijímania, nie je lekársky doložené. Udivuje ho, že MartaRobinová odmietla ponuku, aby sa na niekoľko mesiacov premiestnila na kliniku, kde by bola pod lekárskym dozorom a aby takto dokázala všetkým pochybovačom a nevercom, že jej stav je autentický. Ona sa však nechcela podriadiť lekárskemu skúmaniu a vyslovila sa: “Skutočne si myslíte, že toto presvedčí ľudí? Tí, čo mi neveria, nebudú veriť ani potom.”

Obhajcovia a priaznivci Marthy Robinovej (napríklad postulantka beatifikácie Sophie Guex, alebo riaditeľka Domovov charity vHolandsku YvonneWillemse) pohotovo odpovedajú, že námietky o. de Meestersa nie sú nové ani neznáme a že boli zohľadnené pri skúmaní procesu beatifikácie. Poukazujú, že je prakticky nemožnépredstierať alebo utajovať – či už zjavnejšie, alebo i tie najintímnejšie – javy a veci 50-60 rokov bez toho, že by nikto nič podozrivé nebol spozoroval. Za posledných 50 rokov svojho života, Marta Robinová prijala takmer 100 000 návštevníkov a jej stav skúmali mnohí odborníci a všetci odchádzali od nej s presvedčením, že ide mimoriadny zjav, ktorý nielen udivoval, ale aj inšpiroval.

S rovnakým presvedčením vyvracia námietky o. de Meestera aj anglický historik mons.KeithBarltrop, ktorý označil metódu a závery kritika za „perverzné“. Píše: „Spomedzi 28 odborníkov, ktorí boli vyzvaní skúmať a posúdiť beatifikačný proces, de Meesters je jediným negatívnym hlasom. Marthe bola vyhlásená za ctihodnú v roku 2014 nie pre mystické znaky na jej tele, ale predovšetkým pre svoj heroický kresťanský život a veľké fyzické i duchovné utrpenia, ktorými ju Boh skúšal a ktoré ona s takou príkladnou trpezlivosťou prijímala. Jej príklad inšpiroval tisíce návštevníkov za jej života a inšpiruje aj ďalších po jej smrti. Ovocím jej života je nielen Foyers de Charité, ale aj iné cirkevné hnutia, ktoré so schválením Cirkvi úspešne pôsobia dodnes. Posmrtné publikovanie knihy de Meestersa bolo nesprávnym rozhodnutím, ktoré prinieslo iba hanbu karmelitánskemu rádu a poškodilo povesť autora“ (The Tablet, 24th Oct. 2020)

Prípad ctihodnej Marthy Robinovej nie je prvým ani posledným svojho druhu. Je iba dôkazom, že niektoré beatifikačné procesy sú zložitejšie než iné. Niektorí svätci a blahoslavení musia čakať na svoje povýšenie na oltár celé storočia (napríklad sv. Johanka z Arcu 478 rokov), kým iným sa tejto cti dostáva hneď po ich smrti (sv. Anton Paduánsky: jeden rok).

Ako hovorievali naši predkovia: Nevyspytateľné sú cesty Božie.

FRANTIŠEK VNUK

Svetloslav Veigl

Duchovný profil Rudolfa Dilonga a moje spomienky na neho

Jeden z najväčších a najplodnejších slovenských moderných básnikov sa nedožil slobody svojej vlasti, ktorú tak miloval. Verný syn vernej Oravy, Váš slávny rodák, rodák z Trstenej, ktorá dala národu toľko velikánov.

Úcta k slávnym synom národa, ktorí či už v oblasti umelecko-kultúrnej alebo ako roduverní synovia národa neohrozene bojovali či trpeli v boji za neodvolateľné práva národa na slobodu a samostatnosť, je znakom duchovnosti žijúcich, lebo národ, ktorý si nectí svoje dejiny a svojich veľkých synov, sám seba degraduje a stráca svoju identitu, svoju tvár.

Bývalý totalitný režim mnohým synom nášho národa nevedel či nechcel prísť na meno tu medzi nami žijúcim, ale najmä tým, čo radšej boli odhodlaní znášať ťarchu exilu než žiť v duchovnej porobe. Mnohí z nich museli voliť exil, aby sa vyhli prenasledovaniu a väzeniu za to, že veci svojho národa bránili podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. História raz nestranne posúdi všetkých, i tie osobnosti, ktoré sú dnes najmä pre tých kontroverzné, ktorí za ich pôsobenia ešte nežili, teda ich nepoznali, ani dobu, v ktorej tieto osobnosti žili.

Medzi takéto čiastočne rozporné osobnosti v určitom zmysle patrí aj básnik – františkán Rudolf Dilong. On, ktorý napísal 106 kníh, má v obšírnej Encyklopédii Slovenska (ESS) 18 riadkov, kým tí, čo sa na jeho poézii učili, slúžili však alebo mlčky sa prizerali vyčíňaniu totalitného režimu, sú tam ospevovaní ako velikáši literatúry, i keď z nich iba máloktorí takými skutočne sú. V ESS Dilonga, ako i mnohých tých, nenájdete. Totalitný režim vyškrtol z národa najmä tých, čo odišli do exilu, hoci práve títo viac a nezištnejšie milovali národ než tí, ktorí ich z neho vylučovali.

Tajomný mních – taký bol nadpis článku o Dilongovi a jeho tvorbe v Literárnom týždenníku. Podľa mňa búrlivák a pokorný syn sv. Františka. V r. 1941 som publikoval v knihe Menom ťa neviem osloviť dlhšiu báseň na jeho fingovanú smrť pod menom Somnambul. Citujem z nej aspoň malý úryvok:

Chudobný, a preto šťastný býval na zemi,
s tulákmi svorne vysedával na prahoch.
Bol bohatý – o zajtrajšok nestál,
nenáročný ako oslík ušatý,
na Jána Krstiteľa ponášal sa
po hlase i po šate,
s kobylkami, hafirami
bol by spokojný naveky.

Takýto bol v mojich očiach „tajomný mních," môj rehoľný spolubrat Rudko Dilong! V duši nosil hviezdy žeravé, ale krásne. Niet divu, že mu srdce prepálili viac azda ako bolo únosné, ale mu ho celkom nespálili – aj v tom je jeho veľkosť. Mal sily uhasiť plameň, ktorý mu zachvátil srdce. Oheň, ktorý človeka môže celkom spáliť. Bol búrlivákom života, ale i pokorným Šavlom, pokánie činiacim Augustínom a synom sv. Františka, svätca a básnika.

Janko Alexy: Rudolf Dilong

Dilong bol veselý spoločník pri priateľskom posedení v rodinách, ale aj za kaviarenským stolom v spoločnosti básnikov a literátov. Tam býval Dilong plný šarmu a sila z neho sálala ako iskry z kováčskeho mechu. Vtedy často vytiahol z rukáva svojho habitu svoju pikolku a vyhráva z celej duše piesne a improvizoval melódie, ktoré sa nedali zapamätať, lebo vždy boli iné. To však nie je celý a skutočný Dilong. Jeho bohémske epizódky boli pomerne zriedkavé a krátke. Často iba zakrývali bolesť a smútok, ktorý mal vpálený do svojej duše od mladosti a tiahne sa celým Dilongovým dielom ako červená niť. O sebe píše v knihe Zakliata mladosť: „Narodený 1. augusta 1905. Dieťa bolo choré. Chorá matka mu dala život a tento malý pelikán žil z nej, žil a nepoznal, akú krv a mlieko pije od matky... Otvoril som prvý raz oči, čo som videl? Nebolo pri mne nikoho, nebolo ani matky."

Dilong mal horké detstvo. Keď jeho matka predčasne zomrela, v chudobnom domčeku v Trstenej vládla krutá macocha, s ktorou sa otec skoro po smrti svojej prvej manželky oženil, aby mal kto viesť domácnosť a starať sa o tri malé deti. Ale macocha, ktorá nikdy nemala svoje deti, ich nenávidela. Najstaršia sestra, ktorá bola Dilongovi oporou, trýzneniu podľahla skôr ako mohla ísť za rehoľnú sestričku, ako mienila. Dilong, hoci mal ťažké spomienky na macochu, ukázal svoje kňazské srdce. Keď krutá macocha zostarla a bola chorľavá a aspoň naoko pokojná, Rudko, keď prišiel do rodiska na návštevu, pobozká macochu, a keď vidí jej biedu a skromnosť, nakúpi jej potravín i šatstva. V duchu Kristovom krivda, ktorú mu macocha robila za mladi, je odpustená, ale nie zabudnutá. Vryla do srdca dieťaťa príliš hlboké rany, po ktorých jazvy sprevádzali básnika po celý život (Dr. P. Teodorik Zúbek, Bolesti a smútok R. Dilonga). Hľa, ako poznačila krutosť, ktorú Dilong zakúsil ako maľučké dieťa, celý jeho život. Vieme, že dieťa, ktoré vo svojej ranej mladosti nezažilo a neprecítilo rodičovskú lásku, najmä matkinu, je poznačené smútkom a bolesťou v celom svojom živote, ktoré ako zradná spodná voda podomieľajú základy šťastného a vyrovnaného života.

Vtedajšia rehoľná disciplína, keď Dilong u nás žil, vyžadovala všade nosiť rehoľný habit a tonzúru. Dilong túžil byť v strede kultúrneho diania na Slovensku aj fyzicky a občas si na to, čo i tajne, ukradol čas. A to mu spôsobovalo ťažkosti v reholi. Rehoľná disciplína v tom čase nedovoľovala bez dovolenia predstaveného vychádzať z kláštora alebo vynechať predpísané spoločné modlitby. Takéto obmedzovania osobnej slobody zapríčiňovali v Dilongovi istú rozpoltenosť, bolesť a smútok. V umeleckej tvorbe mu predstavení nebránili, ale ani, ako to už býva – nik nie je prorokom vo svojej vlasti – nepovzbudzovali, okrem niektorým spolubratov. Cítil sa preto niekedy opusteným, zneváženým, zavrhnutým. Zo svojej opustenosti a smútku sa vykupoval poéziou, umeleckou tvorbou.

Priateľovi a básnikovi Jánovi Okáľovi v Bavorsku, kde sa po vojne usadila skupina slovenských utečencov, r. 1945 povedal: „Hárešt. Vieš, hárešt máš všade, kde musíš byť a najradšej by si bol niekde inde. Tá túžba byť niekde inde urobí ti hárešt aj z otcovského domu. A potrvá veľmi dlho, dakedy pol života, kým pochopíš, že čo si pokladal za hárešt, bola jediná pevnosť istoty, akú si mal v živote... Len keď všetko okolo nás padlo, uvedomil som si,... že jediným a najbezpečnejším domovom, aký som v živote mal, bola cela vo františkánskom kláštore. V živote som sa tak vrúcne nemodlil ako teraz pred oltárom svätého Antona a prosil som ho, aby ma neopustil, aby ma nevyhnal. A ako ma dnes vidíš, nikdy som tak celkom nenáležal do bratstva sv. Františka ako dnes, aj keď sa potĺkam bavorskými poliami a namiesto habitu nosím roztrhané nohavice a košeľu."

Dilong po skončení vojny a okupácii Slovenska sovietskymi vojskami odchádza s básnikom M. Šprincom do exilu cez rakúske a bavorské lágre do Ríma a napokon loďou do Argentíny.

V Ríme bol jedným z najaktívnejších organizátorov medzi slovenskými utečencami. Spolu so slovenskými rehoľnými bratmi, ktorí účinkovali v ústrednom kláštore sv. Antona v Ríme, sa zaslúžil o slovenských vysťahovalcov v Ríme poskytovaním pomoci, najmä stravy. Pri tejto priam horúčkovitej práci akoby zabudol na svoju bolesť nad stratou všetkého, čo mu bolo drahé. Básnik Karol Strmeň, ktorý bol v júli t. r. na Slovensku, navštívil aj mňa. Spomínal, ako vtedy Dilong v Ríme navštevoval vysťahovalcov zhromaždených pri rôznych príležitostiach a ako zo svojich širokých rukávov rehoľného rúcha postupne vyťahoval potraviny: štangľu salámy, peceň chleba, fľašu vína a iné. Dilong z Ríma odchádza do Argentíny. Na svojej ceste po mori mal dosť času odovzdávať sa svojim melancholickým dumkám. V knihe Cesty vyhnanca svoj životný osud prirovnáva k moru – raz tichému, raz búrlivému: „Oprel som sa o palubné zábradlie, ruky mi sklesli a slzy začali padať do mora. Boli dosť horké a slané, mohli sa teda zmiešať s Oceánom. Všetok nepokoj, čo sa ho v živote nakopilo do tejto chvíle, ktorý ma hnietil v srdci ako škvrna čela Kainovho, všetku ťarchu plaču, ktorá dusila moju dušu od straty mojej matky až po môj útek svetom, dal som do rúk Božích, ktoré ma pozdvihli až k očiam Oceánu... Tak som, Pane, zápasil o život svoj od čias dieťaťa a neochutnal som v mladosti svojej nič okrem horkého kalicha, ktorý mi dal svet a ktorý mi z času na čas odnímali od úst Tvoji anjeli... Kdekoľvek ma odnášali prúdy, kdekoľvek zahodili vlnobitia, všade si bol, Pane. Keď som bol krvavý, nemocný, keď som umieral ako umiera denne slnko, keď som padal do mrákot a telo i duch môj hasol, keď som v dlhých agóniách odchádzal zo sveta, stál si pri mne, Pane, a striehol si na môj dych" (str. 66-67). Pripadá mi toto vyznanie Dilongovo ako Vyznanie sv. Augustína.

Tak sa zdá, že vo vyhnanstve, a to na širom oceáne cestou do Argentíny nastal hlboký obrat v Dilongovom živote, keď sa naplno a natrvalo oprel o skalu istoty a pokoja -- o Boha. Uvedomil si, že všetko mizne, je nestále. Videl, že najideálnejšie je pripútať sa iba k tomu, čo je večné a nikdy nezmizne – k Bohu.

Dilong bol od 15. roku svojho života františkánom. Ako sme počuli, mal ťažké detstvo. Macocha deti nenávidela, bila. V Trstenej bolo len štvortriedne gymnázium. Peňazí na ďalšie štúdium nebolo. Otec, aby synova prítomnosť jeho novú manželku nedráždila, teda Rudkovu macochu, po skončení 4. tr. gymnázia poslal k františkánom do Trnavy. Tam bez akýchkoľvek jeho výdavkov stane sa kňazom, myslel si.

Boh rôznymi cestami si volí svojich služobníkov. P. Dr. Teodorik Zúbek, významná osobnosť v exile, v angličtine r. 1956 vydal knihu Umlčaná Cirkev na Slovensku a napísal premnoho kritických článkov o totalitnom režime u nás, brat zosnulého spisovateľa Ľuda Zúbka, spolužiak básnika Pavla Bunčáka na skalickom gymnáziu, môj rovesník a veľmi dobrý priateľ, s ktorým som si od r. 1950 až do jeho náhlej smrti tajne často dopisoval, ktorý tiež v Pittsburghu dva roky po Dilongovej smrti skončil svoj plodný život, dlhé roky žil s Dilongom pod jednou strechou v slovenskom františkánskom kláštore v Pittsburghu, o Dilongovi píše: „Som presvedčený, že Dilong mal povolanie do rehole sv. Františka od Boha. Panuje ešte vždy starodávna axióma, že kto nemá skutočné povolanie, v reholi nevydrží až do konca života. A Rudolf Dilong cez všetky peripetie mladých kňazských rokov vydržal až do konca. Po svojom nedobrovoľnom úteku z vlasti, konkrétne po svojom príchode do Argentíny a potom r. 1956 ako 60-ročný do Spojených štátov, žil prikladným rehoľným životom – životom horlivej kňazskej práce, životom modlitby a rozjímania. Sú náznaky, že dosiahol až mystických výšok poznania a milovania Boha, čo vyžarovalo z jeho života i básnického diela." Toľko úprimne a pravdivo hovorí o ňom jeho spolubrat a svedok v posledných rokoch jeho života. Toto krásne svedectvo o Dilongovi potvrdzujú jeho nádherné knihy, napr. Sv. František z Assisi alebo kniha Slovo Božie (Dilongove básnické reflexie nad evanjeliom) – jednu ukážku z tejto knihy s nadpisom „Tento prijíma hriešnikov" priniesli Katolícke noviny zo dňa 15. júla t. r. Svedčia o nevšednom vcítení sa Dilongovej duše do tajomstva Žobráčika z Assisi a posolstva sv. Písma. Sú to klenoty náboženskej spisby. Alebo ukážka Dilongovej autobiografie Zakliata mladosť: „Kňazstvo je prekrásna vec... Boh si ma vyvolil... najprv tu bola láska Božia, až iba potom som mohol niečím byť. Odpustíte mi, keby som chcel byť na chvíľu vyblednutým potomkom Petra opustivšieho dvor najvyššieho kňaza v noci, keď ho Kristus zazrel pri hriechu, odpustíte mi, ak pôjdem za Petrom a budem plakať... Kňazské chyby, moje kňazské chyby sú vám v očiach. Či vy, ktorí ma odsudzujete, či vy ste vzali na seba čistotu anjelov? Preto vám odopieram akékoľvek právo ma kameňovať" (str. 39-40).

Na konci tejto svojej autobiografickej knihy sa modlí: „Teraz ma nechaj, Bože, zomierať dlho, tisíce smrtí je tu. Pane môj, Bože, Ježišu ukrižovaný, daj mi jedno: zomrieť a ísť do očistca. Do istoty utrpenia, lebo v tomto živote istota utrpenia je pochybná. Či ja tu dosť smelo trpím? ... Ruky sa mi trasú, chytil som sa svojho kríža, Bože, prebože, daj mi len takú smrť, po ktorej budem môcť naisto trpieť. Nemôžem iné žiadať, nežiadam smrť svätca, lebo som strašne hriešny. Ale mi ešte môžeš podať ruku, Bože, podaj mi ju cez očistec." (str. 60)

Sú to slová hlboké, až mrazivé – vyznanie veľkej viery i pokánia.

V živote i v poézii R. Dilonga je výrazná polarita, ktorá býva síce viacmenej prítomná v každom človeku, ale u Dilonga bola v miere vrchovatej. On básnik-kňaz holduje poetizmu a nadrealizmu, čomu sa niektorí kritici divili, ba mu to zazlievali v tom zmysle, že náboženská poézia nemôže sa prezentovať v rúchu poetizmu-hravosti a nadrealizmu-podvedomia. Ale podľa Brémonda poézia je sestrou vnútornej mystikovej modlitby. Dilong

iste týmito postupmi chcel si osvojiť modernosť, čo použil a realizoval v neskoršej svojej tvorbe, lebo náplňou svojej poézie vždy bol večný hľadač večnej Pravdy a oslavovateľ Najvyššieho. Bolo žiadúce, aby aj náboženská poézia odhodila ťažkopádnosť a osvojila si moderné postupy súčasnej poézie.

Rudko Dilong bol odo mňa presne o 10 rokov starší. Keď on ako 26-27-ročný vydal tri zbierky, mal som 16-17 rokov. Ideove ma jeho poézia priťahovala, veď vyrastala zo spoločného kňazského a rehoľného fondu.

Bol priateľský, bezprostredný, prostý a milý.

Bol búrlivákom. Tým, že vstúpil do rehole, spravil noviciát a zložil sľuby, tým, že bol vysvätený za kňaza, neprestal byť človekom. I keď kňaz vysviackou dostáva zvláštnu milosť Božiu k posväcovaniu seba a milosti potrebné k svojmu povolaniu, ďalej ako každý človek musí bojovať proti pokušeniam a živlom tohto sveta a Zlého, by zlý duch často väčšmi útočí proti tým, ktorí sa zasvätili Bohu. Na tých, ktorí sú už jeho, útočiť nemusí. To sú už jeho otroci. Aj my kňazi sa spovedáme zpravidla mesačne bez ohľadu, aké hriechy máme, tak ako tým veriacim, čo denne prijímajú, sa odporúča mesačne sa spovedať, i keď nemajú ťažký hriech, lebo každou spoveďou, nakoľko je sviatosťou, získavame milosť Božiu. Aj Dilong ako kňaz a rehoľník musel preplávať búrlivé more pokušení, preplávať nebezpečnú úžinu medzi Scyllou a Charybdou, ale sa neutopil v búrlivých vlnách, i keď sa občas potápal. Svätí sa nestali svätými preto, že by neboli hrešili. Aj oni hrešili, ale vždy povstali z hriechu a húževnato sa predierali k svetlu, až sa dopracovali k dokonalosti takej, že sa stali svätými. Teda všetci máme šancu, ale i povinnosť stať sa svätými, i keď sme hriešnikmi. Čo môže byť krajšieho ako stať sa svätým, dopracovať sa k tej dobrote a láske, ktorá je odleskom dobroty a lásky Božej? Cirkev má rôznych svätých: sv. Alojzov, Antonkov, Františkov, sv. Anežky, sväté Márie Magdalény, svätých Augustínov. Hlavne, aby sme sa dopracovali k svätosti. To najdôležitejšie je, ako skončíme.

Keď som bol v r. 1971 v USA, bol som asi 10 dní v Pittsburghu, kde býval aj Dilong. Mali sme cely vedľa seba. Oči mu žiarili, keď ma uvidel. Doniesol som mu predsa kus Slovenska. Celé hodiny sme rozprávali o domove, o literatúre, o básnikoch, o totalitnom režime u nás. Priznal sa, že by rád dožil svoj život doma na Slovensku, no totalitný režim mu odmietol túto jeho prosbu. Spolu sme denne súkromne koncelebrovali sv. omšu – s takou hlbokou vierou som málokoho videl celebrovať. Akoby vo vytržení prežíval prítomnosť eucharistického Krista. Keď mal Dilong 80 rokov, zveril sa P. Teodorikovi Zúbkovi, že ho už múza opustila. V poslednom telefonáte (Dilong bol vtedy už v domove sestričiek, nakoľko bol ťažko chorý a potreboval odborné ošetrenie a pomoc) mu hovoril, že ešte chce napísať svoju poslednú báseň – o Sestre Smrti. No napísať ju už nestihol – ona ho predbehla. Predstavujem si ho, ako som ho vídaval v Piittsburskom kláštore, v modernej budove s aklimatizáciou, ako sa vo františkánskom habite občas s kapucňou na hlave prechádza po chodbe a medituje. Svetobežník, búrlivák, v pokornom rúchu sv. Františka ospevuje Stvoriteľa po vzore sv. Františka a jeho prekrásnej poémy na chválu Stvoriteľa v Piesni brata Slnka.

Búrka ustala, nastal svätý pokoj

Svetloslav Veigl

a spočinutie v Pánovi. Môže byť niečo krajšie ako milovať Boha a jemu Jedinému slúžiť?

Rudko Dilong! Ten, ktorý dlhé roky mal pľúcny neduh, mal neskrotnú túžbu a silu. Už za prvej republiky mal veľkú motorku, čo vtedy nemal kdekto ako dnes. Na nej vždy ako tátoš uháňal. Vtedy ešte, tuším, nebola predpísaná rýchlosť pre motoristov. Istý jeho priateľ mi nedávno rozprával, ako ho raz Dilong viezol na motorke. Tak uháňal, že dotyčný skoro dušu vypustil a v strachu sľúbil Pánu Bohu, keď šťastlivo dôjdu do cieľa, nikdy viac v živote na nijakú motorku nesadne.

Rudko Dilong! Podporovateľ básnikov. Básnikovi R. Fábrymu a I. Kupcovi dal peniaze na financovanie ich prvých básnických kníh.

V r. 1936 bol zjazd slovenských spisovateľov v Trenč. Tepliciach (ja som vtedy práve maturoval). Na zjazde sa spriatelí aj s básnikom Lacom Novomeským, spolu sa prechádzajú a Novomeský ho priateľsky drží okolo pleca – jeho Dilonga vo františkánskej kutni. Pravda, vtedy ešte nebol totalita!

P. Dr. Teodorik Zúbek mal chorého Dilonga na starosti a často ho navštevoval, keď už ležal nevládny v nemocnici a potom v opatere u sestričiek, v nekrologu o ňom píše: „Či niekto, kto poznal Rudka Dilonga ako mladého bujarého básnika, by sa kedy nazdal, že tento mládenec aj zostarne a spomalí svoje kroky? A veru zostarol a zoslabol. Tak sme zostarli všetci, ktorí sme súčasne s ním prežívali svoju mladosť. Pri tej prekypujúcej energii, ktorú Dilong prejavoval za mladi a za stredných rokov života svojou všestrannou činnosťou, veru naozaj si ho ťažko predstaviť ako slabého, temer nevládneho starca.“

Dr. Zúbek ďalej pokračuje: „Rudolf Dilong po stratení domoviny našiel pravú radosť v Bohu, u Matky Božej a v pokojnom zátiší. Kláštor mu už nebol „háreštom,“ lež skutočným domovom a bezpečným útulkom pred búrkami života, miestom modlitby a dobrých skutkov. Dilong, kedysi iste aj vplyvom svojej ťažkej mladosti búrlivák, stal sa tichým, priateľským a poníženým členom františkánskej komunity. Pravda, i v kláštornej komunite občas príde ku krátkym zrážkam rozdielnych temperamentov. I Dilongov temperament občas vybuchol a nezdráhal sa vysloviť svoju mienku, a to niekedy aj dosť ostro. Nestrpel však, aby slnko zapadlo nad jeho hnevom. Či bol vinný alebo nie, išiel pokorne odprosiť brata, s ktorým mal nedorozumenie alebo slovnú zrážku. Pri tom sa často stalo, že pobozkal i ruku urazeného brata, neraz oveľa mladšieho, len aby obnovil pokoj a zmierenie. V takomto správaní sa je podľa slov sv. Františka pravá radosť. Nasledujúc príklad sv. Františka Dilong miloval Boha nadovšetko a v ňom všetky jeho stvorenia. Najprv ľudí, stvorených na obraz Boží, najmä nevinné deti, svojich rehoľných spolubratov, príbuzných, priateľov a potom aj ostatné stvorenia, najmä zvieratká. Na vonkajší rám svojho okna denne sypal semená a kúsky chleba a krotké vtáčky a veveričky prichádzali na hostinu a potešovali srdce básnika-hostiteľa. Takto robil Dilong od svojho príchodu do Ameriky a možno aj predtým v Argentíne. V poslednom roku života už rapídne slabnul, chodil len s veľkou námahou a musel hodne odpočívať. Ale na svoje zvieratká nikdy nezabudol. Až do konca svojho pobytu v kláštore pamätal na svoje vtáčky a veveričky a verne ich kŕmil. – Avšak jasne si uvedomoval, že čas jeho odchodu sa blíži. Preto najviacej času venoval modlitbe a rozjímaniu. A keď 7. apríla 1986 večer prišla jeho hodina, bol na ňu dobre pripravený (sviatosti chorých mu udelil Teodorik Zúbek), a tak ochotne sprevádzal Sestru Smrť z tohto slzavého údolia do radostnej domoviny v nebesiach.

Rudko Dilong! Pri jeho nedožitých 85 rokoch (*text bol napísaný r. 1990 - poznámka redakcie*) s láskou si na neho spomíname, jeho životu a dielu vzdávame úctu a ďakujeme mu za jeho diela, ktorými obohatil klenotnicu nášho národa. 7. 4. 1986 (teda pred štyrmi rokmi) ovisli mu krídla, ktorými sa vznášal ku hviezdam – Hviezdy a smútok, Mladý svadobník, Ja, svätý František, Helena nosí ľaliu. Telo sa stalo nevládnym, ale jeho duch je s nami a bude žiť v národe, dokiaľ národ bude z neho žiť.

Ľudské šťastie pozostáva z napätí, bojov, z neistoty a nových nádejí a sĺz. Aj zo sklamaní. Taký je zákon šťastia a sĺz. No pri všetkých nástrahách a dobrodružstvách nezapredal tú lepšiu časť svojho ja, svojej duše za pozemské úsmevy. On to už má za sebou – s hlbokou vierou a láskou k Bohu ukončil svoj pohnutý život. Vedel a veril so sv. Františkom: Keď umierame, rodíme sa pre život večný.

V ťažkostiach života a v krízových stavoch viera sa upevňuje a prehlbuje, niekto ju však práve vtedy stratí. Viera v Boha u Dilonga sa osvedčila a prehlbovala v ohni životných skúšok, v utrpení, v živote bez vlasti, i pred bránami smrti. On práve v týchto ťažkých skúškach mal silu vložiť svoj život do rúk Božích a tak obsiahol a dokázal tú hlbokú a veľkú vieru.

Tajomný mních, a predsa taký otvorený a jasný ako otvorená dlaň. Pozemské veci ho nemohli plne uspokojiť, ako nikoho, veď život náš pozemský je len prechodom. Umieral ako umierajú veľkí básnici a svätci – srdcom obráteným k nebesám.

Rudolf Dilong, kňaz-bard, na ktorého sme hrdí!

Protest riaditeľovi RTVS proti relácii dehonestujúcej slovenský národ

Slovenský panteón je názov nového televízneho cyklu príbehov osobností, ktoré formovali dejiny Slovenska. Cyklus relácií uviedol na tlačovej konferencii dočasne poverený riaditeľ Programových služieb RTVS Matej Hajko v júli 2020, ktorý sa vyjadril: „Našou nespochybniteľnou úlohou je vzdelávať, pripomínať, ukazovať, zároveň reagovať na dobu, v ktorej žijeme a jazyk, ktorým chceme tieto odkazy dávať nášmu divákovi…“

Dňa 7. 2. 2021 o 20:30 uviedla RTVS ďalší diel z cyklu Slovenský panteón venovaný tentokrátOtcovi národa Andrejovi Hlinkovi. V dokumente boli niekoľkokrát vyslovené zrejmé nepravdy, ktoré nedehonestujú len samotnú osobu Andreja Hlinku, ale aj celý slovenský národ.

Nechceme zachádzať do detailov konkrétnych udalostí, o ktorých by vedeli rozprávať seriózni historici, ktorí sa neboja verejne interpretovať výsledky svojho celoživotného vedeckého výskumu. Tí však majú dvere do RTVS zatvorené. Pominieme obvinenia Hlinku z „vlastizradnej činnosti“, ktoré v dramatickom komentári herca Dušana Jamricha zazneli, len za to, že na medzinárodnom fóre chcel žiadať práva pre národ. Za takúto formuláciu by sa nemuseli hanbiť ani prokurátori v 50. rokoch minulého storočia.

Hádam najväčšia absurdnosť sa producentovi podarila v časovom úseku od 41:25 do 43:05 minúty. Presvedčte sa sami:
https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/16075/258889#2484

Vyslovené tvrdenie v uvedenej časti: „Andrej Hlinka zomrel. A jeho smrť bola zároveň zneužitá tými, ktorí sa napriek jeho želaniu spojili s Hitlerom, pochovali Československo a vybudovali fašistickú Slovenskú republiku.“ je dôkazom vrcholnej nekompetentnosti a neznalosti slovenských dejín. Alebo je to úmysel?

V každom prípade, za takúto formuláciu by sa nemuseli hanbiť ani tvorcovia škandalózneho seriálu „Kríž v osídlach moci“ z roku 1989, z Ústavu vedeckého ateizmu SAV. Voči tomuto musel v otvorenom liste protestovať aj legendárny biskup tajnej cirkvi Ján Chryzostom Korec, neskorší kardinál.

Pravdou je, že túžbu po samourčení, po autonómii, ale aj po vlastnej štátnosti – tak ako každý iný národ – prejavovali aj Slováci a už začiatkom dvadsiatych rokov 20. storočia sa v tomto zmysle neraz vyjadril aj samotný Andrej Hlinka.

Rozpad Československa predstavuje dokumentárny film iba v optike vonkajšej agresie. V skutočnosti však Československo nestroskotalo iba pod tlakom vonkajších koristníkov, ale aj v dôsledku vnútorných zlyhaní, neschopnosti vyriešiť národnú otázku a budovať štát v súlade s túžbami a identitou jeho národov. Systematický tlak Nemecka, Maďarska a Poľska, ktorým existencia ČSR prekážala a ktorí sa chceli zmocniť častí jej územia, ako aj postoj západných tzv. demokratických a koloniálnych mocností, Veľkej Británie a Francúzska, iba urýchlil rozpad československého štátu. Posledným klincom do jeho rakvy bol nešťastný krok ústrednej pražskej vlády, ktorá tzv. Homolovým pučom obsadila autonómne Slovensko a svojvoľne zosadila jeho legitímnu vládu.

Slovenský štát vznikol v zložitej medzinárodnopolitickej konštelácii, ktorú Slováci ani nevyvolali, ani nemohli ovplyvniť, mohli v nej iba prežiť alebo neprežiť. Nech boli však vonkajšie vplyvy akékoľvek, slovenský národ v novom štáte videl uskutočnenie svojej historickej túžby po samostatnosti.

Hovoriť dnes vo verejnoprávnej STV o tom, že Andrej Hlinka slovenský štát nechcel, že tento vznikol akoby historickou náhodou či omylom a nediferencovane ho nálepkovať ako fašistický, je historicky nekompetentné, ľudsky zákerné a takýto spôsob zaobchádzania s národnými dejinami nemá obdoby od pádu komunistického režimu v roku 1989.

Z producenta Petra Núneza si buď niekto, kto ho nemá rád poriadne vystrelil, keď mu poradil prezentovať sa týmito nezmyslami. Alebo Núnez o klamstvách uvedených v dokumente veľmi dobre vie a snaží sa manipuláciou verejnej mienky podkopávať národnú identitu Slovákov a nie vzdelávať, ale ohlupovať.

V konečnom dôsledku však zodpovednosť za toto plne ostáva na Vás, p. riaditeľ Jaroslav Rezník a na manažmente, ktorý ste si vybrali.

Žiadame Vás preto o verejné ospravedlnenie a súčasne vyslovujeme ostrý nesúhlas s pokračovaním vysielania takýchto relácií, ktoré sa skrývajú za označenie „vzdelávacie“, no so vzdelávaním nemajú veľa spoločného. Veríme, že vám ešte záleží na historickej pravde, uvedomíte si, že reprezentujete verejnoprávnu televíziu Slovenskej republiky – teda štátu, ktorý je naplnením sebaurčovaciehopráva slovenského národa a vďaka existencii ktorého máte svoje kreslo i funkciu.

Napokon veríme, že vo veci šírenia nepravdivých až nenávistných protislovenských tvrdení, ktoré žiaľ zaznievajú nielen z tohto filmu, ale z viacerých programov RTVS, vykonáte nápravu.

S pozdravom signatári protestu

Branislav Čech, predseda Združenia slovenskej inteligencie
Margaréta Vyšná, členka ZSI, kulturologička
Martin Lacko, PhD., člen ZSI, historik
Igor Serváček, člen ZSI, matematik

K protestu sa pripájajú Helena Hrehová, vedúca Katedry etiky a morálnej filozofie na TU, Peter Kohút, vedec a publicista, René Balák, bioetik, Peter Grečo, teológ, Vladimír Bizoň, podnikateľ, Ľudovít Gunčaga, pododikateľ, Radim Čatloš, obchodný konzultant, Ján Lakota, lekár, Jozef Fila, podnikateľ, Tibor Schlosser, vš. pedagóg, Anton Gúth, lekár, Peter MÍkvy, lekár, Štefan Hrušovský, lekár, Miroslav Boldiš, podnikateľ, Jozef Čahoj, staviteľ, René Pavlík, publicista, Daniela Suchá, kulturologička, Štefan Suchý, dôchodca, Ivan Mrva, historik, Ľubomír Huďo, zahraničnopolitický analytik, komentátor, spisovateľ, Ján Bobák, historik, Eva Fordinálová, literárna historička a poetka, Helena Čajková, učiteľka slovenčiny a dejepisu na dôchodku, Darina Vergesová, publicistka, slavistka, Miloš Sečkár, podnikateľ, Jana Blublová, pedagogička, Jozef Mikuš st., dôchodca, Ján Dudáš, vš učiteľ, Anton Čulen, pedagóg, Tomáš Macák, dôchodca, Jozef Stelcer, referent právnej agendy a VO, P. Jozef Mydla SJ, katolícky kňaz, Anton Selecký, publicista a bývalý disident, Peter Kozolka, podpredseda Prezídia MS, Jaroslav Husár, ekonóm, Ján Litecký Šveda, Konzervatívne Slovensko, Ján Košiar, katolícky kňaz, Elena Šebová, publicistka, redaktorka, Stanislav Májek, architekt, staviteľ, publicista, Eva Zelenayová, publicistka, Radovan Hrádek, advokát, Rastislav Jakubek, umelec, Róbert Švec, predseda SHO, Teodor Križka, básnik, vydavateľ, Peter Bahník, dôchodca, Jozef M. Rydlo, historik, Ignác Juruš, plk. v. v. a rím. kat. kňaz, Emil Vestenický, Genmjr. v. v., Václav Kadnár, dôchodca

Hagia Sofia a „zbližujúci sa“ islam (II. časť)

„Pravdu odháňajú zo svojho domu a pozývajú doň lož.“

(sv. Irenej z Lyonu: Adversus haereses, Prológ)

Peter Grečo

Ak teda vieme, aká je podstata islamu, potom Katolícke noviny (č. 32/2020) klamú čitateľov, ak používajú výraz „zbližujúci sa“ islam a jeho genocídne skutky nazývajú „historické nedorozumenia“. Rovnako zavádzal televíznych divákov (Do kríža, 2. decembra 2020) aj Jozef Lenč, ktorý skutkovú podstatu uzurpácie objasnil ako navrátenie baziliky k pôvodnému účelu. Odkiaľ pramenia tieto pokrivenia reality a nepravdy?

PROBLÉM ROVNOSTI NÁBOŽENSTIEV A „KATOLÍCKY“ SYNKRETIZMUS

Z dejín Cirkvi vieme, že herézy, ak sa včas nezastavia, tak sa reťazovo šíria a hypertrofujú. Doteraz všeobecné koncily vždy boli pochopiteľne negatívne, teda definovali bludy a nastavili stratégiu a taktiku boja voči nim. To je ich dôležitá úloha. Prvou výnimkou v celých dejinách je Druhý vatikánsky koncil (1962 – 1965), ktorý sa pozitívne chcel vymedziť voči svetu a púšťať „čerstvý vzduch do domu cirkvi“. Jeho producenti metódou krok po kroku začali prikvapkávať jedy rôznych heréz, ktorých od čias osvietenstva bolo neúrekom, do ustálenej pravej náuky. Na herézy obozretne poukázali „moderní“ pápeži Pius IX. a Lev XIII. Kľúčový je pontifikát sv. Pia X. a jeho energické ťaženie proti jedom modernizmu. Koncilové dianie treba dať do súvisu so zmenou postoja slobodomurárstva: od fyzického, sociálneho zničenia sv. Cirkvi, postupnou prestavbou celej kolosálnej vieroučnej a mravoučnej doktríny skrze infiltráciu. Trpko sa presvedčili na francúzskej či boľševickej revolúcii, že brány pekelné cirkev nepremôžu, a preto zvolili inú, pre laický zrak málo viditeľnú stratégiu tým, že vlastnými teológmi a pastiermi budú vakcinovať telo cirkvi. Ak čítame u nás vydané (síce neskoro, ale lepšie ako nikdy) dielo Roberta de Matteia, tak dnešný rozvrat vnútorného cirkevného života vnímame v tejto koncilovej línii, kde došlo nielen k indokrinácii ideológie slobodomurárstva, ale aj k mocenskej zmene pomerov.

Medzi najťažšie dôsledky tejto politiky na zmenu náuky môžeme zaradiť koncilom „zrovnoprávnenie“ náboženstiev dekrétmi Nostra aetate (NA) a Dignitatis humanae (DH). V našej téme miešanie pravdy a bludu vidíme v DH, kde z jednej strany koncil pravoverne tvrdí: „Veríme, že týmto jedine pravým náboženstvom je katolícka a apoštolská Cirkev, ktorú Pán Ježiš poveril, aby ho šírila medzi všetkými ľuďmi. A všetci ľudia sú povinní hľadať pravdu, najmä, čo sa týka Boha a jeho Cirkvi, a poznanú pravdu sú povinní zachovávať“ (DH, čl. 1). V zapätí koncil nebezpečne mieša schopnosť človeka zvoliť si a konať zlo s právom na to, aby si zvolil a konal zlo. Koncil síce v čl. 2 v súlade s obvyklou náukou cirkvi tvrdí, že nikto nesmie byť nútený konať proti svojmu svedomiu, ale zároveň tiež vyhlasuje právo voliť a konať zlo, to jest uplatniť „náboženskú slobodu“. Z existencie schopnosti voliť a konať zlo, pravdu a omyl, nemôže byť predsa odvodené právo zlo aj konať a voliť si omyl. Toto je falošné učenie II. vatikánskeho snemu. Excelentne to analyzoval biskup Athanasius Schneider, ktorý poukazuje, že podľa tohto tvrdenia by mal človek právo vyplývajúce zo samotnej priro-dzenosti (a teda Bohom pozitívne chcené) zvoliť si, praktizovať a šíriť, a to i kolektívne, uctievanie modiel a dokonca aj satana, pretože existujú náboženstvá, ktoré sa klaňajú diablovi, napríklad „cirkev satanova“. Jedinou podmienkou podľa koncilu je, aby štát umožnil vo svojom poriadku napríklad uctievanie satana... Tento kult prekvitá signifikantne u svetových elít, kde v ich slobodomurárskych seansách dochádza k zasväcovaniu diablovi za prítomnosti kanibalizmu a tiež pedofilných orgií. Nejde o žiadne konšpirácie, ale o krutú pravdu, o ktorej informujú početné konzervatívne a prolife organizácie.

Keď sa teda podarilo koncilu zmiešať pojmy, ako je donucovanie vo veciach svedomia a „právo na náboženskú slobodu“: údajne od Boha voliť si omyl a zlo, tak nás nepre-kvapí otvorené pole, na ktorom možno „rozorať“ celú pôdu katolicizmu. Nastal proces degradácie pravého náboženstva na roveň s tými, ktorí sa údajne „klaňajú jedinému, živému, jestvujúcemu bohu“ až po tých, čo uctievajú animistické kulty a praktizujú kanibalizmus. Takto koncilu už potom nevadí, že „Ježiša síce neuznávajú ako Boha.“ Veľké pole viery nemožno rozorať tu a teraz, je potrebný čas. Apologéta Tertulián napísal, že všetci pohania, to jest nekresťanské náboženstvá, „uctievajú lož a dopúšťajú sa zločinu skutočnej ľahostajnosti voči pravde“ (Apologeticum 24). Svätý biskup Meliton Sardský napísal: „Najväčším zo všetkých omylov je toto: pokiaľ človek nepozná Boha a miesto Boha sa klania tomu, čo Bohom ne je“ (Eus.HE 4, 26).

Iste, na Koncile bol veľký odpor pravoverných prelátov voči tejto politike, avšak na pozadí mlčiacej prispôsobivej väčšiny. Uvediem príklad Španielskych biskupov, ktorí si uvedomili ďalekosiahle dôsledky tohto teologického počinu rečou kardinála Arriba Y Castra: „Veď keď sa o náboženskej slobode začalo diskutovať slovom a písmom, mnohí, predovšetkým tí naivnejší začali hovoriť: "Zdá sa, že všetky náboženstvá sú rovnaké". A veľa nechýba, aby povedali: "Preto žiadne nie je dôležité".“ Ani títo biskupi nepresadili kontinuitu pravej viery, pretože opraty už držal niekto iný ako Duch Boží.

V zmätku pokoncilovej doby Ján Pavol II. bozká Korán, Benedikt XVI. si vyzúva v mešite obuv. Počnúc rokom 1986, sa obaja zúčastnili v Assisi pochybných seáns a modlili sa spolu s tými, ktorí k uctievaniu pravého Boha majú ďaleko. Nebolo predsa Božím napomenutím silné zemetrasenie, ktoré ťažko poškodilo Baziliku sv. Františka? Pápež František po podpise vyhlásenia so šejkom Ahmed al-Tajíbom z Abú Dhábí naozaj nie je ani milimeter odklonu od II. vatikánskeho koncilu, ako sám vyhlásil.

Revolúcia na koncile, aj v našej zmieňovanej téme – degradácie katolicizmu na roveň s islamom – má svoje korene siahajúce až do tradičnej osvieteneckej náuky o rovnosti ľudí, ktorú si vyskúšali v bratstve jakobínskej francúzskej revolúcie, súdružského „zarovnávania“ komunizmom.

Čo slúži ako náhrada jedinečnosti spásy v osobe Ježiša Krista, ktorá sa dosahuje v Cirkvi? Aj na to už poznáme odpoveď, totiž antikrist sa bude prezentovať, ako to tušil Vladimír Solovjov, na báze ekumenizmu, pacifizmu a ekológie. Univerzálne bratstvo – vízia slobodných murárov – je už explicitne prítomné v obsahu dokumentu na spôsob encykliky Fratelli Tutti: „nová vízia bratstva a sociálneho priateľstva“ (č. 6) a následná „univerzálna ašpirácia na bratstvo“ (č. 8), O kresťanskom Bohu hovorí len v krátkej pasáži: „Ako veriaci sme presvedčení, že bez otvorenosti voči Otcovi všetkých nebudú existovať pevné a stabilné dôvody odvolania sa na bratstvo“ (č. 272).

Vcelku pre tento koncil a vývoj po ňom platí stará poučka od kniežaťa apológie sv. Ireneja: „Aj keď hovoria podobne ako veriaci, chápu pod tým nielenže niečo vskutku nepodobné, ale priam protichodné“ (Adversus haereses III, 17). Aj tu sa vyplňuje intuícia Berďajeva: „Oficiálni cirkevní hodnostári, moderní zákonníci a farizeji, veľkňazi mníšskych rádov žehnajúci zločincom tohto sveta, keď sa ich dopúšťajú mocní; byrokratickí klerikáli ako Pobedonoscev, všetci tí mali inkvizítori – agenti Veľkého inkvizítora zapreli vo svojom srdci Krista a rúhajú sa proti Duchu.“

NÁBOŽENSKÁ KOREKTNOSŤ ZA CENU POPIERANIA KRISTOVEJ PRAVDY

V Katolíckych novinách vidíme aj prítomnosť politickej korektnosti. Ide o osobitný ľavicový kódex, na základe ktorého sa vraj nesmie ubližovať menšinám, či už náboženským, asociálnym a sexuálnym. Politická korektnosť nie je ničím iným než kultúrnym marxizmom transformovaným z ekonomickej do kultúrnej roviny, a to vo viacerých paralelách, o čom pojednávam vo svojej knihe. Táto neomarxistická ideológia prameniaca z Frankfurtskej „filozofickej školy“, etablovaná na Kolumbijskej univerzite v New Yorku, sa presadila od osemdesiatych rokov minulého storočia. Dnes spôsobuje sémantický kolaps a vycvičila ľudí, podobne ako v nacizme či komunistickom systéme, paralelne odlišne hovoriť a myslieť. Dvojaká reč – doublething Georga Orwella je tu znovu. Jej súčasťou je známa postmoderná dekonštrukcia textov v literatúre, dramatickom umení s cieľom odstrániť z textu zmysel. Takto môžeme napríklad prísť k záveru, že celý Shakespeare je o útlaku žien, alebo že Biblia je rasistická a maskulínna. Najnovšie radikáli prišli s požiadavkou na revíziu Danteho Božskej komédie. Požadujú vypustiť tie pasáže, v ktorých je Mohamed v pekle ako tvorca najväčšej kresťanskej herézy: „Pozri, čo sa tu deje s Mohamedom! A predo mnou, jak rozštiepený kôl, od brady k štici, kráča Ali (jeho bratranec, pozn. autora) s jedom. Pretože tí, čo rozkol na rozkol v živote svojom rozsievali radi, rozťatí idú všetci navôkol“ (XXVIII, 31 a 34).

Priamoúmerne vymieraniu kresťanstva s bezradnosťou poblúdenej sekulárnej civilizácie a postupujúcej islamizácii sveta je zakrývaný pravý význam islamu. Médiá odmietajú prinášať správy poškodzujúce obraz islamu. Politici ho vychvaľujú ako náboženstvo pokoja a v mnohých častiach západného sveta sú prijaté zákony, podľa ktorých kritika islamu je trestný čin. Školské učebnice podávajú kresťanstvo ako zlovestné náboženstvo, zatiaľ čo islam idealizujú. Toto si vyžaduje pažerák politickej korektnosti. Bývalý britský premiér Gordon Brown zakázal slovo moslim používať v súvislosti s teroristickými útokmi a použil pojem anti-islamská aktivita. Silu politickej korektnosti pocítili mnohí: stratou zamestnania, trestného stíhania za kritiku Mohameda alebo aspoň mediálnym lynčom a diplomatickým tlakom, čo postihlo aj pápeža Benedikta XVI. po prednáške na akademickej pôde v Regensburgu v roku 2006 o násilnej povahe islamu.

Princípy politickej korektnosti, pochopiteľne kontaminovali aj náboženský slovník, ktorý nazveme náboženská korektnosť. Je to práve II. vatikánsky koncil, ktorý anticipoval a spolutvoril tento postmoderný sémantický, a čo je horšie v našom prípade, aj vieroučný kolaps celkom nevinnou rečou: „Ak v priebehu vekov vznikli medzi kresťanmi a moslimami mnohé rozbroje a nepriateľstvá, tento svätý cirkevný snem vyzýva všetkých, aby zabudli na to, čo bolo, a pestovali úprimné vzájomné porozumenie“ (NA, čl. 3).

Katolícke noviny presne v jeho duchu napísali ohľadom degradácie Hagie Sofie: „nie je prospešné, aby sa vytvárala vzájomná nedôvera“. Teda pre kresťanov nie je prospešné, pretože krik a hluk podporované typickými činmi príslušníkov hlavne militantného islamu: podrezávanie krkov kňazom, znásilňovanie mníšok, unášanie koptských dievčat na sexuálne otroctvo, ich násilná konverzia na islam hlavne z Egypta, vypaľovanie chrámov, nám môže ublížiť v našom pohodlí a buržoáznej bezstarostnosti. To, čo sa deje s našimi kresťanskými blížnymi mimo Európu, to sa už v zárodku prejavuje aj na starom kontinente. Distribúcia moslimských migrantov v masovom meradle od roku 2015 má tento primárny cieľ: urýchlenie likvidácie kresťanstva. Základ je nehovoriť pravdu, základ je mazať našu pamäť. Je ľahké používať eufemizované konštrukty o zbližovaní, prekonávanie nedorozumení. Trpké ovocie koncilu: za žiadnu cenu nepodráždiť moslimov, aj za cenu popretia našej identity, či dokonca božstva Ježiša Krista.

Posledné teroristické útoky vo Viedni a brutálne správanie migrantov sa stali osudnými aj riaditeľovi diecézneho katolíckeho gymnázia Wolfgarten v Eisenstadte. Riaditeľ Josef Mayer zverejnil po teroristickom útoku vo Viedni na Facebooku slogan: „Teror vo Viedni! Utečenci vítajte“. Biskup ho zbavil úradu. Je pohodlnejšie v dóme sv. Štefana na čele s predstaviteľmi diecézy ihneď páliť sviečky na znak odpustenia útočníkom ako sa opýtať: „Prečo ma biješ?“ (Jn 18,23). „Výzor ich tváre svedčí proti nim, svoj hriech hlásajú ako Sodoma, neskrývajú ho; beda ich duši! Veď sebe robia zlo!“ (Iz 3,9). Kedy sa začnú politicky korektne teroristom ospravedlňovať za tých, ktorí ostali pri zdravom rozume a pociťujú spravodlivý hnev, ktorý nie je v intenciách „univerzálnej lásky“ podľa encykliky Fratelli tutti.

Ak v tejto dikcii bude pokračovať oficiálny katolicizmus, tak čo budú učiť a kázať o víťaznej námornej bitke kresťanských námorníkov v bitke pri Lepante v roku 1571 či o bitke spojených kresťanských síl pod vedením kráľa Sobieslava II. pri Viedni v roku 1863? Aby sme nevytvárali vzájomnú nedôveru, tak radšej zrušme aj spomienku Mena Panny Márie a pomaly „transformujme“ aj Loretánske litánie, ktoré boli zavedené ako poďakovanie Bohorodičke za víťazstvá nad moslimami. Nedávno vložená invokácia „útecha migrantov“ do litánií indikuje presadzovanie tejto neomarxistickej doktríny vo vymierajúcom a oslabujúcom sa kresťanstve. Spolužitie synkretizmu a náboženskej korektnosti prekáža aj uctievaniu kresťanských mučeníkov. Veď z tohto pohľadu to boli fanatici, čo kvôli vernosti Kristovej pravde bolo ochotní aj trpieť a zomrieť. Uvedomujeme si, čo sa to deje? Znejú nám tristné slová proroka Jeremiáša: „Kňazi nevraveli: "Kdeže je Pán?" Tí, čo chápu Zákon, ma nepoznali a pastieri sa mi sprenéverili, proroci veštili menom Bála

a za bezmocnými bôžikmi chodili“ (2, 8).

Katolícke noviny nielenže nereflektujú, že spása prichádza od Krista, ktorý je Božím Synom, ale podsúvajú tézy multikultúrnej diverzity. Svojimi príspevkami šíria zmätok v duši ešte v mnohom dôverčivého slovenského katolíka. Slová o „zbližujúcom islame“ sú ohyzdným klamstvom. Ich výzva o nejatrení údajných nedorozumení z minulosti je pokračovaním koncilovej dekonštrukcie pravej viery, ktorú súčasné vedenie cirkvi, podobne ako je to v prípade politickej korektnosti, dovádza do ničotnej absurdity. Keď sa od Pravdy, ktorá je zároveň aj Cesta a Život, oddelí hierarchia, tak platí rečou sv. Ireneja: „Pravdu odháňajú zo svojho domu a pozývajú doň lož“ (Adversus haereses, predslov), preto je potrebná primeraná reakcia: „Nechceme na beštiu len poukázať, my ju chceme zo všetkých strán poraniť“ (Adversus haereses, 1,31).

Rovnako v zmienenej TV relácii Do kríža bolo klamstvom tvrdenie pedagóga moslimského vyznania Jozefa Lenča o tom, že Hagia Sofia sa vrátila k pôvodnému určeniu ako modlitebňa. Navzdory politickej korektnosti kresťanská katedrála nie je to isté ako moslimská mešita. Česť pravde chránil aspoň v poslednom vstupe pravoslávny kňaz prof. Ján Zozuľák, ktorý divákom vysvetlil ten rozdiel: Hagia Sofia bola postavená na bohoslužby Božiemu Synovi Ježišovi Kristovi, ktorý na jej kopule je vyobrazený ako Pantokratór a to, že kresťania sú chrámom živého Boha. Nemala pravdu ani aktivistka tretieho sektora Lucia Yar, ktorá videla celú problematiku ako politikum tureckého prezidenta. To, že sa islamu nedokážeme brániť pri jeho ničivom šírení, ešte pravdu nezlikviduje.

Realita v súvislosti s islamizáciou sveta, s ktorým kolaboruje neskorý, končiaci liberalizmus zaiste nám naháňa strach a bezmocnosť, aj keď naša vlasť je ešte stále pod materinskou ochranou Bohorodičky Márie, ktorej plášť je širší ako obloha (Akatist k presvätej Bohorodičke, Ikos 6). Pesimizmus ide aj z poznania pravdy o tom, čo sa udialo v katolicizme pol storočie po onom koncilovom prevrate. Oprávnene tu možno spomenúť mystickú predtuchu Blaisa Pacsala: „Náš základ sa však rozpadá a zem sa otvára do svojich najvzdialenejších hlbín. Prestaňme preto hľadať spoľahlivosť a stabilitu. Ježiš bude trpieť vo smrteľných mukách do konca sveta. V túto dobu nemožno spať“ (Myšlienky). Lev Šestov dodáva: „Toto teda prežíva človek, toto vidí a počuje človek, ktorý sa rozhodol alebo lepšie povedané bol odsúdený k tomu nespať do chvíle, pokiaľ nenastane koniec Kristovým mukám. Tento koniec ale nastane až s koncom sveta“ (Noc v Getsemanoch).

Tento náš pesimizmus z reality tohto sveta, ktorého tvárnosť sa pomíňa (1 Kor 7,31) nesmie byť pasívny, fatálny, páchnuci kvietizmom. Nikolaj Berďajev nás nabáda, že to má byť pesimizmus aktívny, v plamienku viery v realitu Ducha, ktorý sa síce neúspešne vteľuje v dejinách, ale zato do tvorivých osobností.

Do tých, čo Božie kráľovstvo získavajú bohoľudským úsilím a násilím, ale na sebe v zápase so svojimi hriechmi a vášňami (Mt 11,12).

Recenzia poctivej knihy

Ján MARŠÁLEK: Spoločnosť bez svetla (O súmraku našej kultúry a civilizácie). Vydavateľstvo Post Scriptum, Bratislava 2020, ISBN 978-80-8218-019-3, 144 strán.

Sme rôzni. Od veky vekov sa rodia aj takí ľudia, ktorí sa zamýšľajú nad životom hlbšie, hľadajú paralely a porovnávajú. Sú to vzácni jednotlivci. Navyše sa mnohí vyjadria v písomnej forme, ba sa im podarí vydať svoje pohľady knižne. A tak zostávajú zábery ich pohľadov, ktoré nám možno lepšie si uvedomovať či prehodnocovať pri čítaní ich kníh a vyvarovať sa neblahých následkov. K takýmto typom kníh patrí práca slovenského autora Jána Maršáleka Spoločnosť bez svetla, s podtitulom O súmraku našej kultúry a civilizácie.

Obálka navrhnutá Ladislavom Vančom je decentná po výtvarnej i grafickej stránke a vtipne ladí s ponúkaným obsahom autorovej knihy – posledné slovo nezapadá do riadka, písmená „i“ sú naruby.

Kniha zaujímavých úvah rozdelená na 4 časti (I. časť: V čase a priestore, II. časť: Babylonské pomätenie, III. časť: Spoločnosť v sebaklame, IV. časť: Horiaca sviečka) je napísaná „… poctivo, so zaujatím a horlivosťou, ale aj s vedomím zodpovednosti...“. Treba oceniť výber vhodných hesiel ako motto ku každej zo 4 častí v podobe štvorverší z diela bernolákovca Jána Hollého, pekne znejúce aj v dnešnom jazyku.

Autor nie je čitateľom neznámy, je súčasný spisovateľ a publicista strednej generácie. Vydal viacero rozličných prác. Jeho úvahy sú odrazom pozorovania nášho života, nevtieravo hodnotiace a upozorňujúce na problémy súvekosti.

I v minulosti bolo tomu tak. Ľudstvo si svoju cestu vyberá, a ako to možno konštatovať, nie vždy včas je schopné rozpoznať predostierané hodnoty skutočné od takých, čo sú často lákavejšie…

Práve v tomto je spomínaná kniha predvídajúco analyzujúca možné následky a dosahy na život ľudskej civilizácie a kultúry života.

Pri jednotlivých častiach autor vychádza zo spracovaného všeobecného ľudského poznania, ktoré podáva rozsahovo vyrovnané a nezaujato, sledujúc vývin, rozoberajúc alternatívy, akceptujúc daný výsledný stav, pričom zaujme postoj z nadhľadu dlhodobo budovaných, hodnotovo overených a časom preverených daností. Čitateľ je pri sledovaní výstavby textu jednotlivých kapitol vtiahnutý do podávanej podstaty, s ktorou nemožno nesúhlasiť. Ján Maršálek používa presvedčivé citácie. Jednotlivé kapitoly častí uzatvára konštruktívne, všeobecne prijatými a rešpektovanými postulátmi. Rozvrh častí, ako aj kapitol je vyvážený. Kapitoly sú uvážlivo reflexívne, a to je pozitívne. Text je jednoliaty. Výrazové prostriedky sú primerané štýlu, rozoberanej téme, presne pomenúvajú javy v spoločnosti. Pri citovaní uvádza autora i dielo v zátvorkách. Ak vychádza z istej premisy, ktorú najskôr ozrejmí logickým stanoviskom, následne ju podoprie ďalším stanoviskom zo svojho nového časového, prípadne priestorového uhla pohľadu, prípadne prežitej potvrdenej skúsenosti, aj vtedy je autor i dielo uvádzané v zátvorke. Použitá Literatúra je uvedená na konci autorovho textu, pred Obsahom.

Autorovo zamýšľanie nie je lacné ani ľúbivé! Pomenúva veci síce jednoducho, ale jasne a reálne. Takýchto autorov, ktorí sa vedia od veky vekov vhĺbiť do podstaty vecí, javov a náznakov problematiky života na rázcestí danej doby, ľudstvo vždy dostane… Avšak vnímaví a zodpovední jednotlivci musia byť pri prijímaní takéhoto pohľadu nezaťažení životom, v ktorom bývajú chlieb a hry daného času i priestoru často prijateľnejšie, ľahšie, vábivejšie; oni totiž majú svoju zodpovednosť za rozhodovanie so zreteľom na budúcnosť...

Našťastie, nekompromisných autorov ľudstvo dostáva v pravý čas, ktorý však treba rozpoznať. Uveďme napríklad zo starozákonnej doby prorokov, tzv. malých aj veľkých, ktorí včas upozorňovali na nie zdravé javy, či množstvo spisovateľov rozličných literatúr minulých i súčasných. Nie nadarmo sa hovorí, že spisovateľ je (má byť!) svedomím národa. A národ, ktorý nepočúva „svedomie“ a koná si len povinnosti, a nerobí nič navyše v tom najvšeobecnejšom zmysle slova práca, následne na to dopláca...

V krátkom, knihu približujúcom príspevku nemožno „prečítať“ celú knihu, možno však uviesť vystihujúce názvy kapitol, napríklad uvedenej IV. časti: Medzi životom a smrťou; Zmena. Ale aká?; Ticho lieči; Pamäť a identita; Návrat domov; Duchovná cesta; Z tmy do svetla.

V názve knihy Spoločnosť bez svetla by sme mohli pozmeniť jedno malé písmeno za veľké, teda Spoločnosť bez Svetla.

Predkladaná publikácia nie je odľahčujúcim čítaním, je však podnetným, pravdivým čítaním s nádejami aj úzkosťami o nás, nakoľko sa rozhoduje niekedy, prípadne častejšie o nás bez nás… Áno, publikácia vnáša isté zneistenie, ba i znepokojenie, s. 137:

„Pravda je niekedy tvrdá, bolí, je nepríjemná, ale v konečnom dôsledku vždy prospeje. Bez nej niet pravej slobody ani pravého šťastia.

Nad našou kultúrou a civilizáciou sa povážlivo zmráka. Príznaky krízy sú desivé. Jej dôsledky sa naplno ešte len prejavia, hoci už teraz sú prítomné a prinášajú množstvo problémov. Barbari búšia na dvere, alebo sú už vo vnútri našich štátov, domácností, srdc. Sprevádzajú ich húfy démonov, a nikto ich nevyháňa… Ak nevyjdeme na svetlo, zahynieme.

Alebo je skaza už nevyhnutná?“

Skaza však nikdy nebýva nevyhnutná ani neodvratná, keď sa ľudstvo spamätá a keď si uvedomí hodnotu Svetla – Dobra vo všeobecnosti slúžiaceho všetkým! Veď predsa „Na počiatku bolo Slovo...“. Preto: „Nech sa vám srdce nestrachuje!“ Lebo je napísané, KTO je CESTA, PRAVDA i ŽIVOT!

Aj z vydavateľstva Post Scriptum sa čitateľom ponúkajú podnetné tituly. Tlačovo na úrovni a primerané solventnosti.

Na záver možno mi ešte odcitovať trvale aktuálne, potvrdzujúce slová vdp. Viliama Judáka: „…Túžiť po niečom, čo nám nepatrí, má dva ciele: rozšíriť a zveľadiť náš majetok a umenšiť majetok druhých. Oba tieto ciele sú o to horšie, že sú ovocím egocentrickej túžby siahnuť na majetok druhého. Ten, kto stále túži po majetku druhých, bude večne nespokojný. Tak je to s každou nezriadenou túžbou a s hriechom vo všeobecnosti...“

ANNA KRAJCEROVÁ

Zo skicára Andreja Mišanka

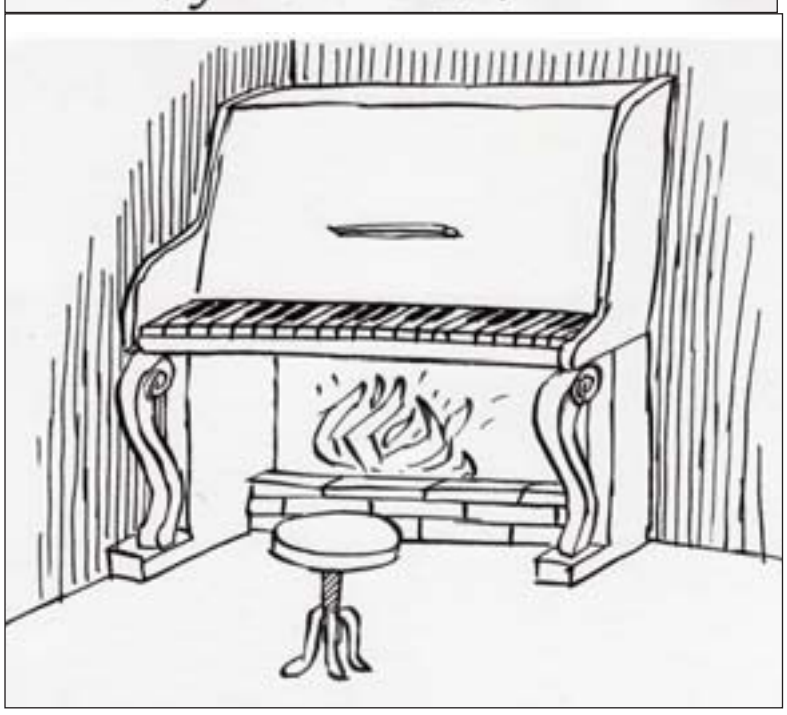

Východiská Hlinkovho sociálneho programu

Všestrannosť Hlinkovej osobnosti sa stala jedným z predpokladov jeho úspechov v politickej aréne medzivojnového Československa. Jeho sociálne cítenie, vychádzajúce z každodenných skúseností s biedou a zaostalosťou slovenského národa, dal jeho politickému programu a boju punc úprimnosti a realizmu v podobe hľadania svojpomocných východísk z ťažkých pomerov.

Neboli to len slová, ale predovšetkým skutky, ktoré ľudí presviedčali o úprimnosti Hlinkovho politického boja. Hlinka vedel, že národ sa nemôže spoliehať na cudzie banky, zahraničných „dobrodincov“, či ako by sme dnes povedali „investorov“. Vedel, že cesta k hospodárskemu pozdvihnutiu národa vedie cez jeho svojpomocné obranné zjednotenie. Základy svojho presvedčenia a programových východísk si začal formovať hneď na počiatku svojej kňazskej a politickej dráhy. Andreja Hlinku vysvätil biskup Juraj Császka dňa 17. júna 1889 za subdiakona, 18. júna za diakona a 19. júna 1889 za kňaza. Tým skončili Hlinkove štúdiá.

Zo Spiša odchádzal ako úplná sirota. Mal 25 rokov. Začínal život v ktorom miesto matky našiel cirkev a miesto otca národ. Slúžil celý svoj život obom verne, úprimne a z celej duše, brániac ich a pracujúc pre nich za každých okolností. Prvú (primičnú) omšu slúžil Hlinka v černovskej kaplnke 29. júna 1889 ticho a skromne. Rozlúčil sa s hrobmi svojich rodičov a so súrodencami a začiatkom júla 1889 šiel na svoje prvé kaplánske miesto do Zakameného Klina (dnes Zakamenné) na Orave. V Zakamenom Kline bol farárom starý sedemdesiatročný Juraj Ondriš, ktorý už nevládal pracovať a venovať sa úplne farnosti. Preto starosť o faru, školu i kostol padla na plecia mladého Hlinku. Farnosť počítala 2 500 duší. Mladý kaplán dostal studenú a vlhkú izbu medzi kuchyňou a komorou. Kostol bol drevený a bol už zrelý na zrútenie. Už do svojho seminárneho denníka si Hlinka pedantne zaznačoval svoje prvé kaplánske príjmy a výdavky. Najväčší príjem v prvom roku kaplánovania (1889) bolo 39 zlatiek a 75 grajciarov. Situácia sa čiastočne zlepšila v nasledujúcom roku. Mladý kaplán si značil aj ten najmenší príjem a výdavok. Najviac však vynakladal na noviny a časopisy. Predplácal si Národný hlásnik a periodikum maďarských katolíckych kruhov Magyar állam. Ďalšie peniaze Hlinka vydal za knihy. Nezabudol však ani na svojho brata, ktorý mu finančne pomáhal počas seminárnych štúdií a pri nákupe kaplánskej výbavy. Do Černovej mu posielal pravidelne 20 – 30 zlatiek. V máji 1890 bol Hlinka poslaný zo Zakameného Klina na nové kaplánske miesto do obce Svätá Alžbeta na Liptove, ktorá bola ešte v roku 1863 pričlenená k obci Liptovské Kľačany. Ten istý rok bol znovu preložený do Tvrdošína. Bola to už fara mestského typu. Farárom tam bol Peter Viecha, ktorý mu predstavil miestnu inteligenciu a zveril vedenie mládeže. Hlinka sa pripravoval na farársku synodálnu skúšku. Ešte pred zložením tejto skúšky, ktorú zvládol s výborným prospechom, dostal do správy faru na Troch Sliačoch na Liptove. Za gazdinú vzal na faru svoju sestru Annu a za farského gazdu jej manžela.

Fara na Troch Sliačoch bola vyslovene gazdovská, pretože okrem prenajatých pozemkov mala 96 jutár poľa. Hlinka sám viedol účtovníctvo. Príjmy sa stále zväčšovali a po istom čase už predstavovali 200 – 700 zlatých mesačne. Pomáhal finančne svojmu priateľovi – „večnému študentovi“ Vavrovi Šrobárovi. Posielal mu pravidelne 30 – 50 zlatých. Veľké výdavky mal Hlinka aj počas volieb. Dňa 26. októbra 1896 poskytol agitačnému fondu Zichyho Ľudovej strany (založená 1896) 111 zlatých. Zároveň si Hlinka predplácal všetky slovenské časopisy a 50 – 70 zlatých venoval doplňovaniu svojej knižnice.

V tom čase boli v národnom hnutí dva hlavné smery. Prvá skupina bola orientovaná československy a od roku 1861 sídlila v Turčianskom Sv. Martine. Druhá sa koncentrovala okolo Katolíckych novín a Spolku Sv. Vojtecha, ktorý mohol pracovať a pôsobiť aj po rozpustení Matice slovenskej. Tento spolok mal tisíce členov v mestách a dedinách po celom Slovensku. Je preto viac ako logické, že prvé kroky začiatkov Hlinkovho verejného účinkovania viedli touto cestou. Prvý článok, ktorý uverejnil v Katolíckych novinách mal charakteristický názov – Ako zachováme ľud slovenský? Hovoril v ňom predovšetkým o svojich skúsenostiach a vytrhnúť slovenský národ z pazúrov krčmárov a nositeľov maďarizácie. Začal s ľudovými misiami a zakladaním svojpomocných sebaobranných spolkov a združení. Hlinkovi však nestačilo, aby bol národ verný iba nábožensky. Chcel mať za sebou i národ hmotne a finančne oslobodený a sebestačný. Cesta bola podľa Hlinku jasná. Bolo potrebné zakladať hospodárske a družstevné spolky. Sám o tom neskôr povedal: „Ja založil som spolok v Sliači roku 1894. V tomto roku 2. novembra zúril u nás neúprosný požiar, ktorému padla v obeť pravá polovica obce. V samú tuhú jeseň, keď už všetko bolo pod krovom, vypukol oheň. Ľud a statok bol bez prístrešia a bez krmu. Všetko šlo do dymu. Čo tu robiť? Ľud so zúfalstvom hľadel v ústrety neistej budúcnosti. Ostal bez teplého kútika a bez kúska chleba. Kto mohol, pomohol. Pohorelci ohliadali sa po pomoci. Statok ako mohli, odtrmánili a so zvyšnými handrami utiahli sa po priateľoch. Mnohý si myslel: zimou už nezahynieme, len aby nás jar neumorila. Kde vziať na siatie, kde na krm, odkiaľ dom vystavať? A táto otázka bola tým citlivejšia, že z 52 gazdov len traja boli poistení proti ohňu. Tieto biedy aj mne nemalú starosť zapríčinili. Kde bolo treba tešiť, prispel som útechou, kde pomoc – pomocou. Pomocou šľachetných darcov vytrhol som ľud z hroziacej biedy. Okrem rozličnej stravy, múky, chleba, zbožia a krmu nazbieral som 3 033 zlatých a 66 korún, čo som podľa núdze a potreby rozdelil.“ Hlinkovi však ani to nestačilo. Chcel urobiť svoj ľud bohatým a preto poukázal na príklad hospodárnosti Židov a ich cielenej finančnej gramotnosti. V Stankovanoch na Liptove zomrel práve židovský krčmár. Zanechal v pozostalosti niekoľko tisíc zlatých.

V periodiku Národný hlásnik sa Hlinka pýta: „Kto bol tento človiečik? Kto bol jeho otec alebo matka? Či dovandroval z Krakova alebo Nového Targu? To nevedel by nám povedať žiaden stankovec. To vidia ale dobre, že ten „urodzený pánko“, menom Lakner Dávid, len pred niekoľkými rokmi prišiel ošarpaný. Jeho deti a žena, aby si nezodrali už aj tak deravé pantofle, prišli bosé. Celé ich imanie bolo: maličký batôžtek, krpôčka na pálenku, niekoľko papierov a ce-

Andrej Hlinka reční na piešťanskom štadióne v lete 1929

ruza. V batôžku bolo zopár grošov. Za tieto kúpili si do krpky kvitu, lebo voda im tečie popred dvere paklíček zápaliek, niekoľko lojových sviečok a iné veci, ktoré gazda a sedliak potrebuje. Celý ich krám bol by hladný ľahko strovil a smädný ľahko vypil. Nebolo to hodno ani dobré slovo. Ale miesto bohatstva doniesol náš Dávidko do Stankovian mravenčiu pilnosť a gazdovlivosť. Nie je dosť len rukami robiť, ale musíme aj rozumom hýbať, ak chceme sa mať dobre.“

Takýmto spôsobom poučoval Hlinka svoj ľud. Ľud mu síce veril, ale len ťažko dával peniaze do svojpomocných spolkov. Hlinka o tejto každodennej negatívnej skúsenosti povedal: „Ľud a peniaze sú dve veci tak ďaleké jedna od druhej, že zriedka sa stretávajú. Keď ide o peniaze, ľud je úzkoprsý. Žiadaj od neho zbožia, plátna, múky, omasty – dá ti. Ale žiadaj od neho peniaze, to si už dobre rozmyslí. Aby som ľud povzbudil a tieň nedôvery rozptýlil, nemohol som nič iného vykonať, ako že som ja podpísal 25 účastín. Moja domácnosť: sestry, švagor s deťmi podobne 25. Za nami nasledoval pán učiteľ s 10 účastinami, po týchto úrad a potom celá obec. V krátkom čase mal som 170 členov.“ Takto Hlinka po založení svojpomocného ľudového potravného spolku už neusmerňoval cesty ľudu k lepšiemu iba po morálnej stránke, ale aj hmotne.

Podpora Zichyho Ľudovej strany (Néppárt) sa ukázala ako nešťastný krok. Strana nedodržala sľuby, ktoré dala Hlinkovi a ďalším finančným podporovateľom. Hlinka však nechcel byť iba v politickej opozícii a rezistencii. Rozhodol sa úplne odtrhnúť od Néppártu a 5. decembra 1905 založil Slovenskú ľudovú stranu. Hlavným programom strany bolo udržať slovenský národ pri živote.

Patrila celému národu a národ ju prijal. Jej prvý program bol sformulovaný na úrovni doby už v roku 1905 a čiastočne doplnený v roku 1906. V oboch zohrávali podstatnú úlohu zložky národná a náboženská. Prvý program SĽS mal 14 a druhý doplnený program z roku 1906 mal 12 bodov. Oba tieto programy sa zhodujú v tom, že na prvé miesto kladú dôraz na obhajobu náboženstva a cirkvi. Slovenská ľudová strana sa rozhodla bojovať proti všetkým právnym normám a nariadeniam, ktoré by sa protivili kresťanskému duchu a kresťanským vieroučným článkom. V programe sa žiadala katolícka univerzita a cirkevná samospráva, ako aj zakladanie cirkevných škôl, v ktorých by sa vyučovalo po slovensky, lebo v štátnych školách sa učilo iba po maďarsky. Veľkosť a hodnota prvých dvoch programov SĽS spočívala aj v starostlivosti o malých roľníkov a v boji za ich práva, ako aj systematickej v starostlivosti o živnostníkov a robotníkov. Strana žiadala spravodlivú daňovú sústavu, ktorá by rozlišovala dane podľa výšky majetku zdaňovaného. Ďalšia požiadavka sa týkala úpravy sociálneho zabezpečenia robotníkov a ich rodín.

Program SĽS primárne žiadal všeobecné, neobmedzené, rovné a tajné volebné hlasovacie právo. Strana zároveň žiadala slobodné zhromažďovacie a spolčovacie právo. Teda jej program bol skutočne ľudový a na svoju dobu sociálne a spoločensky veľkorysý. S nie menšou účasťou sledoval Hlinka vykorisťovanie slovenských robotníkov v priemysle. Poukazoval na nespravodlivosť a povzbudzoval robotníkov, aby sa organizovali a vymáhali si svoje práva prostredníctvom odborových organizácií.

Kapitalistickú zvrátenosť ostro pranieruje v Ľudových novinách. Z fabriky videl vychádzať bledé, unavené 13 – 15 ročné dievčatá a strhaných mužov ťažkej chôdze. Na jeho otázku, koľko zarobia denne, odpovedali: dievčatá 20 – 30 grajciarov a muži 40 – 50 grajciarov. Hlinka vo svojom článku píše: „Prešiel mi telom mráz. Myslel som, že táto továreň bude prameňom blahobytu našim krajanom a ona je opravdivým hniezdom žobroty a nivočenia môjho dobrého, usilovného ľudu.“ Pred štvortisícovým zástupom na ľudovom zhromaždení 16. septembra 1900 ostro odsúdil nadvládu kapitálu a kapitalistov pod ochranou politického liberalizmu. Povedal vtedy: „Remeselník je nevoľník liberalizmom podporovaného kapitálu a privilegovaných fabrík. A robotník? Kým trestanci v Ilave a Segedíne pracujú po desať hodín, za ten čas naši úbohí robotníci pracujú najmenej dvanásť hodín denne. A keď odsúdenci na Antilských ostrovoch pracujú len zavidna a len deväť hodín, zatiaľ v krajine pravdy, práva a zákona (Uhorsko) pracujú dvanásťročné deti v podzemných dierach a pivniciach v nočnej tme 12 – 16 hodín. Toto všetko je výsledkom liberalizmu, úzko spojeného s kapitalizmom. Tento hodil fabrikantom na milosť a nemilosť vaše ženy a deti. Vy vlastnou rukou zaviňujete, že vaše deti v dvadsiatom roku z fabrík vychádzajú ako zhrbení starci. Moloch kapitalizmu pohlcuje všetok čas robotníka, najviac ponechá mu niekoľko hodín v nedeľu večer, aby ťažko zarobený groš krčmárovi, bratovi to kapitalizmu, za obeť hodil a na tele i na duchu zmorený v pondelok ráno ďalej pokračoval v duchamornej práci.“ V Uhorsku, ktoré konzervovalo zaostalé sociálne rozvrstvenie spoločnosti a feudálny poriadok museli rezonovať takéto slová ako skutočné revolučné buričstvo.

Andrej Hlinka, černovský rodák a ružomberský farár, no predovšetkým neohrozený obranca Slovákov na politickom kolbišti, vstúpil do dejín Slovenska v čase pre národný život najťažšom. V čase, keď už v školách bolo zakázané učiť po slovensky a verejnou hanbou, žiaľ už u väčšej časti slovenskej inteligencie, bolo hovoriť v rodnom jazyku. Hlinkovi historickou prozreteľnosťou bolo prisúdené, aby pochopil čas pre národný život a národnú existenciu tragicky a našiel najreálnejšie východiská. Stal sa tribúnom slovenského národa a tým aj jeho prirodzeným politickým vodcom.

Do služieb národa dal celé svoje bytie, žitie, existenciu a často aj osobnú slobodu. Na svojej životnej ceste nepoznal nič viac a nič menej ako plnenie svojho hesla: „Za Boha život – za národ slobodu!“. Jeho heslo sa stalo životným krédom národa a štítom národnej hrdosti ďalších generácií nielen za éry maďarskej nadvlády, ale aj za československej papierovej demokracie, ktorá síce zachránila Slovákov pred zhubnou maďarizáciou, no bola naďalej neprajná k ich ďalšej politickej a štátnej emancipácii. Hlinka nehlásal iba prázdne a jalové heslá, ale každodennou obetavou prácou napĺňal v slovenskom národnom prostredí reálny program v duchu katolíckeho učenia o spoločenskej spravodlivosti, vyjadreného v pápežských sociálnych encyklikách.

VOJTECH KÁRPÁTY

Obetoval svoj život pri obrane Otca národa

Blíži sa sté výročie tragickej udalosti, ktorá sa odohrala pri príležitosti ustanovujúceho snemu Kresťanského roľníckeho združenia v 20-tych rokoch 20. storočia na Univerzitnom námestí v Trnave.

Udalosť sa odohrala 28. marca 1921 na nádvorí Albertinum.

Akcie sa zúčastnil medzi inými aj otec slovenského národa Mons. Andrej Hlinka.

Do snemovania sa votrela nepozvaná, bojovo naladená skupinka trnavských sociálnych demokratov. Tí v priebehu jednania snemu vyvolali roztržku a po slovných útokoch a výkrikoch aj fyzicky, drevenými polenami zaútočili na rečnícku tribúnu s jediným cieľom zabrániť za akúkoľvek cenu vystúpeniu Andreja Hlinku.

V momente, keď bolo jasné, čo sa chystá urobiť spomínaná skupinka, do cesty sa jej pohotovo postavil aj jeden z prítomných účastníkov snemu a zároveň osobný priateľ Andreja Hlinku, roľník Štefan Mikuš, aby ho vlastným telom ochránil a zabránil tak, aby mu fyzicky ublížili. Pri tejto obrane utrpel fraktúru lebky a o niekoľko dní 3. apríla 1921 na následky ťažkého poranenia skonal.

Správanie roľníka Štefana Mikuša nemožno hodnotiť inak ako hrdinský čin. Na obranu zdravia a života blížneho neváhal nastaviť vlastné telo. Vo Svätom písme čítame, že nikto nie je hoden väčšej lásky ako ten, kto položí život za svojho blížneho. Tento jeho udatný počin ocenilo po viac ako 20-tich rokoch tejto tragickej udalosti v čase 1. Slovenskej republiky mesto Trnava odhalením sochy „Sedliak Štefan Mikuš“ na znak úcty k jeho obeti na území svojho mesta.

Žiaľ, tento pamätník inštalovaný v roku 1944 ako spomienka na čin Štefana Mikuša na Univerzitnom námestí v Trnave neušiel krátko po skončení 2. svetovej vojny pozornosti iným socialistom a „bojovníkom“, príslušníkom prokomunistického Zväzu slovenských partizánov. Tí pamätník v októbri 1945 svojvoľne strhli a zničili.

Skoro 80 rokov muselo uplynúť, aby sa na základe dobových záznamov roľníkovi Štefanovi Mikušovi pri výročí storočnice jeho hrdinského činu opätovne odhalila aspoň replika pôvodného pamätníka. Pochopiteľne, v deň stého výročia tejto tragickej udalosti a pričinením jeho blízkeho príbuzného Jozefa Mikuša.

Veľká škoda, že sa v Trnave pre tohto hrdinu opätovne nenašlo miesto. Moje sklamanie je o to väčšie, že mesto Trnava tento nezištný hrdinský čin už raz ocenilo. Dnešní čelní predstavitelia Trnavy nie sú pravdepodobne schopní dôslednej apolitickej reflexie, ktorá by im pomohla naprávať chyby a omyly svojich predchodcov. Replika tohto dobového pamätníka bude preto dočasne inštalovaná a odhalená na súkromnom pozemku pred rodinnou firmou „JM vinárstvo Doľany“ Jozefa Mikuša v Doľanoch, okres Pezinok.

Vzhľadom na momentálnu nejasnú pandemickú situáciu nie je vylúčené, že sa plánované slávnostné odhalenie repliky sochy nakoniec nebude môcť uskutočniť v pôvodne plánovanom termíne 28. marca 2021. Aktuálne informácie k tejto udalosti budú všetkým záujemcom včas oznámené.

JOZEF MIKUŠ

KULTÚRA
Dvojtýždenník závislý od etiky
Redakcia: Sološnická 41, 841 04 Bratislava
Telefón: 0911 286 452
Vydáva Factum bonum, spol. s r. o..
Wolkrova 39, 851 01 Bratislava.
IČO: 35 734 710

Predseda redakčnej rady: *Július Binder* – Šéfredaktor: *Teodor Križka* – Cena jedného čísla je 1.90 € (ročne 39,90 €) – Časopis vychádza každé dva týždne, s výnimkou mesiacov júl a august. Ročne vychádza 21 čísel – Stánkový predaj: Mediaprint Kapa, Pressegrosso, a. s. Objednávky prijíma Slovenská pošta na elektronicklej adrese: ganisinova.renata@slposta.sk – Objednávky do zahraničia vybavuje: Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P. O. Box 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk – Telefonické predplatné: 02/54418091 alebo 02/54640949 – Registračné číslo: EV757/08 – Prijímame iba príspevky napísané elektronicky vo formáte word a graficky neupravené. Nevyžiadané rukopisy nevraciame. Stanovisko redakcie sa nemusí zhodovať s názorom autora – E-mail redakcie: teodor.krizka@gmail.com – Internetová stránka a archív časopisu: www.kultura-fb.sk – ISSN 1335-3470 (tlačené vydanie) ISSN 1336-2992 (online)

ThDr. Ján Rekem, *trenčiansky kaplán*

Trenčianska väznica

Zážitky slovenského kňaza vo väzení v „oslobodenej“ ČSR (1945)

(Pokračovanie z predchádzajúceho čísla)

ŠTYRI MÚRY A MREŽE

Človek bol stvorený ako najvyššia pozemská bytosť, ako obraz podľa Boha. Toto je najvzácnejšie v prirodzenom poriadku, čo človek má: rozum a slobodná vôľa. To človeka odlišuje od nerozumných tvorov, ktoré nemajú hlbšej poznávacej schopnosti, nemajú slobodnú vôľu, okrem ich pudového počínania a konania.

Človeku najvzácnejší nie je majetok, bohatstvo, jedlo, žiadna vonkajšia vec, ale jeho rozumová schopnosť, ktorá sa snaží obsiahnuť čím širšie a hlbšie poznanie vecí až do základov bytia, a schopnosť slobodného rozhodovania vlastnej vôle, ktorá sa snaží v živote uskutočňovať poznané pravdy a obsiahnuť dobro, ku ktorému poznané pravdy ukazujú cestu.

Vonkajších hodnôt sa človek môže zriecť, alebo niekedy nepriazňou osudu sa musí zriecť, ale neprestáva byť človekom, lebo nestráca rozumovú schopnosť a slobodnú vôľu.

Často, pri zavrhnutí vonkajších veci, ktoré človeka odvádzajú od seba samého, odvracajú pozornosť vlastnej duše, človek vnútorne začína rásť.

Keď je obmedzovaný v poznávaní do šírky, zostupuje do hĺbky. Čím viac je človek obmedzovaný v hmotných veciach, tým viac sloboda ducha vnútorne sa rozbieha do výšav.

Ale zlatá stredná cesta ukazuje, že človek nemá byť zbavený svojej slobody ani telesnej ani duchovnej, lebo jeho prirodzenosť ho vedie k vytúženým chodníkom slobody. Sloboda človeka patrí k jeho prirodzenosti, a ťažko padne byť zbavený vlastnej slobody.

Pocítil som tento dôkaz na vlastnej koži. Štyri múry, holé steny a silné železné mreže.

Tu som sa venoval rozjímaniu o slobode a neslobode, o voľnosti a zotročení. Takto sa rodí ospevovaná vyššia forma slobody „ľudovej demokracie“ bezbožnosti.

Na Slovensku niet katolíckej rodiny, ktorá by nemala zo svojho rodinného prostredia kohosi buď vo väzení, alebo v zahraničí, kam musel utiecť pred prenasledovaním červených. Slovensko je z 80% katolícke. Sloboda a demokracia v terajšom režime nejestvuje, keď 80% väčšina národa je držaná zamrežovanými žalármi, aby sa neodvážili ani ústa otvoriť, tým menej verejne sa za svoje práva ozvať.

OKNO ZA ŠTYRMI MREŽAMI!

Kúsok modrého neba zvrchu sa cezeň díva na nás do biednej cely. Kúštiček neba hľadí na nás, to jediné, čo potešuje a vlieva nádej v tejto špinavej cele, ktorej steny sú postriekané krvou. Na stene niet kríža, žiadny obraz, ani posteľ.

Do tohto azúrového blankytu trčí hrot hradnej veže trenčianskeho, starodávneho hradu.

Toto spojenie, ktoré vidím cez okno, je vždy prameňom a látkou na rozjímanie. Večné nebo a pominuteľný svet. Mocní páni hradu a ich väzni v hladomorni, ktorej zbytky sú tam na hrade ešte dnes. Obaja pominuli i mocní i nimi utlačovaní, a často nevinne od nich trpiaci. A nad oboma sa rozpínajú večné obzory nebeskej klenby.

Naše väzenie je podobné hladomorni na trenčianskom hrade s tým rozdielom, že tam schody smerujú smerom dolu pod zem, v trenčianskej sedriálnej väznici hore, nad zem.

Vyhladovacie metódy boli asi tie isté i v jednej i druhej s tým rozdielom, že v hladomorni trenčianskeho zámku išli za tým cieľom priamou cestou, že nedali človekovi nič jesť, ale ani nežiadali od neho otrockú robotu, kdežto komunisti hnali väzňov do otrockej roboty, a nedali ani minimálne množstvo potrebnej stravy k udržaniu života. Denný prídel potravín obnášal okolo 600 kalórii. Keď niekto si na pracovisku, potajomky alebo podvodným spôsobom, nezohnal niečo pod zuby, mohol pri namáhavej, otrockej práci, odpadnúť vyčerpanosťou.

TRENČIANSKY HRAD...

Koľké rozpomienky sa mi k nemu viažu! Ako malý chlapec často som chodieval s kamarátmi do Trenčína, a na hrad. Vždy bol pre nás chlapcov vábidlom, bol pre nás akýmsi symbolom slobody. Našim najväčším pôžitkom bolo slobodne sa preháňať po jeho múroch, po jeho zrúcaných komnatách, baštách. Ešte som nechodil do školy, ale mal som železničiarsku legitimáciu, a chodieval som nakúpiť na trenčiansky rýnok. Kým zbudol čas na odchod k vlaku, ta vnohy na trenčiansky hrad. Chvíle, strávené v kostolíku pod hradom, a potom i na hrade, boli vždy sviatočné, hlbšie pripútavajúce k tomuto miestu.

Keď som inde pokračoval v štúdiách, nebolo v prázdninách týždňa, aby som pre duševný odpočinok a osvieženie nenavštívil aspoň hornofarský kostol.

Krásny, čistý, umelecky, vyzdobený a temer každý jeho kameň posvätený krvou statočných slovenských junákov, ktorí v hrdinských bojoch padali na jeho obranu na jeho blízkych hradbách, a v boji proti Tatárom, husitom, Turkom a iným nepriateľom Slovenska a jeho katolíckej viery.

Pominuli tí draví vlci, nepriatelia našej viery a nášho drahého národa, ale symbol roduverného Trenčína, baránok so zástavou, na ktorej je Kristov kríž, ďalej čnie na veži hradného kostola.

Som presvedčený, že za tými zamrežovanými oknami trenčianskeho žalára ten skromný baránok, trímajúci zástavu s Kristovým krížom, bude ďalej čnieť na tej našej trenčianskej veži, keď bezbožnosť padne do poníženia a zavrhnutia.

Tak som miloval tieto posvätné miesta na trenčianskom hrade už ako školák, študent a bohoslovec, až mi dopriali pôsobiť na tomto mieste ako pomocník vzácneho tamojšieho duchovného pastiera, kňaza podľa Srdca Ježišovho a verného slovenského vlastenca, Msgr. Andreja Marsinu, pápežského preláta.

V roku 1942 dostal som od najdôstojnejšieho biskupského úradu dispozíciu z Veľkých Chlievan do Trenčína. Naplnila ma nielen radosť, ale i bázeň a strach, či zodpoviem úlohám, ktoré toto miesto kladie na bedrá vnútromestského kaplána, na hornej fare.

Ale s Božom pomocou a otcovskou opaterou môjho vzácneho principála, osvieteného p. preláta, tá práca išla. Kostol, farský úrad, katolícke spolky, školy, časopisy, najmä redigovanie „Trenčana“ vyčerpávali, ale prinášali výsledky i opravdivú radosť.

Prišiel rok 1945 a červená bota pridlávila Slovensko. K moci a vláde sa dostali zlodeji a lúpežníci. Nastala najpodlejšia zverskosť. Spodina človečenstva prelievala krv mnohých stoviek našich najlepších, nevinných ľudí, úpejú v žalároch a v hrozných mučeniach desaťtisícky poriadnych členov slovenského národa a katolíckej cirkvi. Toto „oslobodenie“ pociťujem i ja v tomto väzení.

Keď vstrčím hlavu až do mreží, vtedy vidím dolu na väzničný dvor.

Tam nič potešujúceho. Dozorca s gumovým obuškom v rukách, s revolverom pri boku, a okolo neho, ako husi za sebou, kráčajú zaistenci, nemo, mĺkvo, bez slova, väčšina so skleslým pohľadom. Medzi sebou nesmú rozprávať. Ani len slova počas tej prechádzky. Ani sa k sebe priblížiť, čo len na dva a pol kroka, lebo už sa sypú od dozorcov nadávky a vyhrážky od dozorcov.

Nikdy v živote som nepočul toľko hnusného hrešenia, nadávania, kliatia i rúhania, ako vo väznici krajského súdu v Trenčíne od strážcov a milicionárov. S väzňami, ktorí neboli ešte odsúdení, ba ani vyslúchaní, sa takto kruto zaobchodilo. Bez vyšetrovania trčali ľudia vo väznici pod najhoršou barbarskou knutou komunistických milicionárov celé mesiace.

V tom dozorca zbadal, že sa ktosi hore z okna díva dolu na dvor. Zahrešil a celá spúšť hnusných nadávok už sa ozýva dvorom. Človek znechutený odťahuje sa od okna, lebo ani len ten pohľad von nebol v trenčianskej väznici dovolený.

Hja, si väzeň i keď nevieš prečo, ale je to fakt, si zavretý. Tvojim ortieľom nie je voľný vzduch, ani panoráma z okien, ale len štyri špinavé, krvou postriekané múry väzenskej cely a dve zamrežované okná, ku ktorým sa nesmieš ani priblížiť.

HLAD, NÁŠ STÁLY SPRIEVODCA VO VÄZENÍ

O zverskom týraní úbohej, katolíckej Slovače, ako tzv. reakcionárov, kolaborantov, sprisahancov a zradcov, vlačených po žalároch českej komunistickej republiky, chodia po Slovensku veľmi bolestné správy a prenikli i do zahraničia. A to bolo červeným mocipánom nemilé a preto úradnými dementami siloumocou vyvracali tieto správy.

Ich úradné reči sú veľmi pekné, ale, skutočne, tisícky, ak nie desaťtisícky slovenských katolíkov sú v českých žalároch na Slovensku, len preto, že sú verní katolíci a Slováci. Z mojej temer osemmesačnej skúsenosti v česko-Boľševických žalároch, v ktorých ma väznili, musím pred Bohom i svetom, s čistým srdcom, napísať túto pravdu:

Od začiatku tzv. „oslobodenia“ v r. 1945 stratili väznice svoj výchovný význam, keď ich cieľom bolo nielen potrestať vinníka, ale ho aj vychovať k slušnejšiemu, občianskemu životu.

Od r. 1945 sa stali nástrojmi pomsty na politických a národných odporcoch. K tomuto cieľu bolo usmernené aj stravovanie v žalároch, väzniciach, i pracovných táboroch. Okrem bitky ničoho nebolo v boľševických väzniciach pod českou vládou do sýtosti.

Boli dni, kedy sa naším ľuďom neušlo ani „čiernej kávy“. Niektorí dozorcovia radšej dali kriminálnikom dupľu už vopred, než prišiel rad na rozdeľovanie „kávy“ pre politických väzňov, takže často sa týmto neušlo ani tej čiernej žbrndy.

Politickí väzni museli ísť do práce bez chleba i bez „kávy“. A pritom komunistickí dozorcovia úžasne besnili, keby bola rodina priniesla do väzenia nejakú stravu, alebo na pracovisko väzňov, ktorí ešte ani neboli odsúdení do väzenia.

V nedeľu, pri obedoch, bolo ešte horšie. Komunistickí dozorcovia dávali pri rozdeľovaní stravy prednosť vrahom, veru, premnoho krát celé izby politických zaistencov, z ktorých mnohých aj komunistické ľudové súdy museli prepustiť ako nevinných, nedostali nedeľňajší obed, a často ani večeru!

V trenčianskej väznici na čísle 67 len štyrom väzňom z osemnástich lekár dovolil prinášať stravu zvonka. Z týchto štyroch neraz sa museli nasýtiť osemnásti. Koľko sa potom každému ušlo? To preto, lebo dozorcovia dali prednosť vrahom, ale poriadnych Slovákov - katolíkov, ktorých často nakoniec prepúšťali aj komisie, katanské súdy, chceli hladom umučiť.

A ešte bol jeden dôvod, pre ktorý ešte aj z tej prabiednej väzničnej stravy uberali:

Jeden večer pribehne za mnou istý chodbár, čo mal na starosti čistenie chodieb alebo prípadnú obsluhu, a volá ma: „Dôstojný pán, poďte sa pozrieť k oknu!“ Idem a dívam sa. Vidím istého dozorcu niesť balík zo skladu, čo bol pri kuchyni. A chodbár, ešte zadychčaný od bežania hore schodmi, mi prezradil i to, čo je v tom balíku: Tri a pol kg múky, o ktorú dozorca ukrátil našu prebiednu a pramizernú stravu, si odnášal domov, mysliac, že ho nik nevidí, a nik nespozoruje jeho podlý skutok. Jeho komunistické svedomie sa pri tej maličkosti nepohlo.

Väzni mali veľmi naštrbené zdravie, na papieri mali možnosť dať si donášať stravu zvonka. Ale len veľmi malé percento dostalo túto možnosť. Lekár predpísal diétu, a to musel schváliť ešte štátny zástupca, horší ako besný pes. Komunista a luterán Trebichovský temer všetky diéty zoškrtal. Čo sa pár diét dostalo do väznice, to prišlo najviac načierno, bočnými chodníkmi.

Ani štátny zástupca nebol pri tomto posledná inštancia. Keď niekomu zvonka priniesli stravu, milicionár, verný svojmu komunistickému heslu: Vše rovno, jednoducho sám zožral. Čo je tvoje, to je moje, to bolo v poriadku, keď ten obed zhltol vypasený milicionár a ten nemocný hladoval.

Komunistickí milicionári nám na každom kroku húdli, že by nás bolo načim postrieľať ako psov. Keď sa im to nepodarilo, že nás nepostrieľali, vôľu si vyplnili tak, že mnohých bili a vyhladovaním usmrtili, či boli vinní alebo nevinní.

BOH MEDZI VÄZNENÝMI

Boh je všade prítomný. Jemu neprekážajú mreže a drôtené siete žalárov. Jeho nemožno uväzniť, a nemožno mu ani zabrániť prístup k dietkam, do väzenia.

Veľmi naivné je chápanie nepriateľov Boha, že žalármi, kde nedovolia znamenia kríža, bohoslužby, zničia Boha v Jeho dietkach. Ich žaláre docielili pravý opak.

Povinnosti, starosti a funkcie odvedú od hĺbok vlastného života. U nejedného kresťana zmechanizoval sa celý jeho život na reflexné pohyby plytkého živočícha. V zhone vonkajšieho sveta sa stratilo duševné, nadprirodzené, vyššie, vznešenejšie.

U niektorého i pochop duše sa zastrel stálou starosťou o telesné potreby. Upadol do všedného, plytkého, povrchného chápania života, upriameného na hmotné potreby. Ale utrpenie zjasňuje zrak, zaostruje ho na hlbšie obzory večnosti.

Diamant pod brúskou, nadobúda zvláštnu krásu a cenu, podobne i duša pod brúskou utrpenia dostáva nové hodnoty, novú krásu, býva povznesená do vyšších hodnôt. V utrpení je duša prístupnejšia Božiemu hlasu, skôr sa poddá milosti, a zaradí sa do vyššieho, nadprirodzeného sveta.

Malá, útulná kaplnôčka trenčianskej väznice krajského súdu sa stala nebeským útočiskom pre našich trpiacich bratov, či boli takého alebo onakého vierovyznania i ten, kto bol predtým naladený proti viere (z inonárodných skupín sa taký medzi našimi našiel), i ten sa tešil na nedeľu, na bohoslužby. Veď čím skľúčenejšie pôsobili tie hranaté, ponuré štyri holé múry, ktoré z týždňa na týždeň sa človeku stávali otupnejšími, tým lahodnejšie pôsobili milé tváre na sochách v kaplnôčke, na ktorých bola síce posvätná vážnosť, ale tú miernila útrpnosť kresťanskej lásky.

Človeku milo padlo zahľadieť sa na tvár Preblahoslavenej Panny, Matky Božej, žiariacej materskou nežnosťou. Ona je strážkyňou pokladov svojho syna. Najvzácnejším pokladom jej syna sú duše, teda ona je strážkyňou našich duší.

V ťažkom životnom boji stvrdnutí chlapi tešili sa ako malé deti, keď prichodlila posvätná chvíľa návštevy Božieho domu, aby videli to milujúce strážne oko svojho Vykupiteľa a jeho dobrotivej matky, ako spočíva na nich. Na druhej strane však strážcovia, stojaci nad nami s obuškami a nabitými revolvermi. Nie sú pripravení na vyslovenie slova uznania, lásky a pomoci, ale sypia len nenávisťou, preklínaním.

V zamrežovaných celách na stenách nie je nič krásneho, povznášajúceho. Ani len znamenie spásy, svätý kríž, nám nechceli povoliť. Nemohli sme si zavesiť ani obrázok svojho sv. patróna, aby človek takto mal pred svojim telesným zrakom svoj vzor, ktorý dostal pri sv. krste, ako vodcu a sprievodcu ku kresťanskej dokonalosti.

Červení milicionári sa báli i sv. obrázkov, všetkých svätcov, i keď boli len namaľovaní na papieri. Je to až smiešne, koho všetkého sa musí báť bezbožník! Ba ani kvietky sme nesmeli mať v izbe.

Len štyri holé, špinavé múry v celách. Holé?

Veru nie. Neboli holé, ale boli postriekané krvou. Zaschnutá krv sa tmavila, kde-tu na špinavých stenách až sčernela. To ešte viac stupňovalo odpudivosť väzenských kolíb. Kaplnka a chvíle bohoslužby boli oázou na púšti mučivého žalárovania.

Nikdy som tak neprecítil krásy a hlbiny sv. omše, ako v žalári. Nikdy mi slová breviára nepripadali také krásne a plné životnej sily a pravdy, ako vo väznici. Tam som spoznal, že najväčším básnikom nie je ani Dante, ani Goethe, ani Milton, ale kráľ Dávid, autor väčšiny žalmov.

Nikdy som tak neprecítil silu slov mariazelskej Haydnovej piesne: „Tu skrúšení v prach padáme, ó, Bože, pred Tvú tvár!“ Skrúšený knutou barbarských otrokárov, nejeden v tomto ťažkom položení našiel lepší, správnejší pomer voči Pánu Bohu.

Vtedy, v tých najťažších chvíľach života, kedy utrpenie neraz hrozilo vziať koniec smrťou, lebo medzi tými divými zvermi nik si nebol istý životom, vtedy sa obzory večnosti priblížili k nám akoby na dosah ruky.

(Pokračovanie v budúcom čísle)